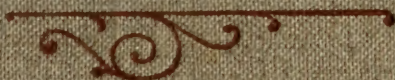

3 1761 05912980 9

J. S. MACHAR

CONFITEOR...

Presented to the
LIBRARY *of the*
UNIVERSITY OF TORONTO
by

ALEX S. HAVRLANT

J. S. MACHAR CONFITEOR

DÍL III.
TŘETÍ VYDÁNÍ

F. ŠMAČEK PRAHA

. 8. 8. . .

číslo 68 II.

J. S. MACHAR

CONFITEOR...

DÍL III.

1886—1889

— TŘETÍ VYDÁNÍ —

V PRAZE
NÁKLADEM F. ŠIMÁČKA

1909

VEŠKERÁ PRÁVA VYHRAZENA.

Prvé vydání této knihy (1892) neslo provisorní titul:
»Třetí kniha lyriky«.

Tiskem »UNIE« v Praze.

PAMÁTCE EDVARDA ALBERTA.

S NOVOU KNIHOU.

Co všechno chtěl jsem nedočkavě
svým smělym veršem obsahat,
když první sloky v mojí hlavě
se začly rodit, bouřit, hrát!
Já chtěl se s bohem hádat,
já hvězdná tajemství chtěl zbádat,
já vrhl jsem se v dějin proud
chtě myšlenek tam lovit zlato,
a meč a váhy vzal jsem na to
a nad lidstvem chtěl držet soud —
mých veršů roj se pustil v let,
však jako mûry opálené
mi brzy spadly do plamene
bez křídel záhy smutně zpět.

— Nic neškodí, snad jednou časem . . .
snad moje pole jinde je —
já říkal potěšným si hlasem
a vrh se v jiné peřeje:

já zkoumal kolem sebe lidi
 i vášně, jež jich vůli řídí,
 i dobrých činů popudy,
 já ukázat chtěl vředy vlasti,
 kam jiní měli léky klásti
 a zlepšit její osudy —
 však umrazil těch veršů let,
 hnis všude, všude samé rány,
 a uděšeny, pochroumány
 a sláby přišly ke mně zpět.

Hm, snad to příliš těžký úkol
 — já těšil v taji sebe sám —
 to zkoumat, co je tebe vůkol,
 máš vlastní srdce, vejdi tam!
 I zhloubal jsem pak jeho chvění,
 žár lásky, vášně burácení,
 i nudy jeho rozmary,
 i touhu štěstí, jak se vrací,
 i zoufalou pak resignaci,
 ten problem těžký, prastarý —
 a přemítám a musím díť,
 že jako Oidipovi je mi,
 když před svou sfingou čekal němý,
 než věděl, jak ji rozluštit . . .

I.

PLANÝ MÁK.

RESIGNAGE.

Vidíš nad hlavou se nésti
 černou bouři řadu let,
 která v chvilky tvého štěstí
 neustává blýskat, hřmět,
 a tvé lkání tak je plané
 jako stromů šumění,
 protesty tvé veršované
 praničeho nezmění —

Vidíš, že ten život vlastně
 všech, již kolem tebe jsou,
 jest jen slokou trpké básně,
 slokou krátkou, bolestnou,
 jest jen honbou nocí šerou
 hřmící v divém pospěchu
 za tou planou efémerou
 štěstí, lásky, oddechu —

Přemítáš, co dosud spělo
světem lidstva myriad,
jež tvé trýzně všecky mělo,
a šlo přec jen klidně spat,
jeho hroby, jeho jméno
a vše, čím je osud rval,
tlí tam s nimi zapomněno —
žijící jen trpí dál —

Zvykneš s resignací tiše
vzít, co život podá ti,
nadějím, než vzletnou výše,
zvykneš křídla stříhati,
zvykneš všemu jako dítě,
ba, snad ještě s úsměchem
s jinými se honíš hbitě
za štěstím a oddechem.

Celkem vzato, ten zvyk krásný
tmavou cestou života
jediný jest paprsk jasný,
jenž tam věrně třepotá,
zvykat a zas zvykat tady —
ostatně už správně jdem,
jak šly lidstva myriady,
jež tlí nyní s poklidem.

PRVNÍ DEN PODZIMNÍ

To přijde náhle. Konec srpna vlaje,
 a slunce pálí ještě den co den;
 jdeš odpoledne do známého kraje —
 a on jak vyměněn.

Zář bleďožlutá chví se nad krajinou,
 vzduch čist a vůní sžaté trávy syt,
 vlaštovky vzhůru jako body plynou
 až kamsi pod blankyt.

A níž se těžce četa kavek nese,
 bez křiku, přímo letí v dalný jih,
 a hruď a perut chvilkou zableskne se
 ve slunce paprscích.

Dvě starých dam, z nichž jedna psíčka vede,
 jdou za hovoru lesa po kraji,
 pak v luka jdou, kde květy růžobledé
 ocúnu zkvétají . . .

Luh, lesy, skály, dalných polí pruhy
 a trosky hradů na temenech hor,
 bělavé cesty, ztemnělých vod stuhy
 a bílých domků sbor,

vše, na čem bledožlutá zář ta dřímá,
 od nohou tvých až v dálku pod blankyt,
 vše podivnou tak tesklivostí jímá
 tvé vzpomínky, tvůj cit:

na zašlé mládí myslíš, zašlé báje,
 na domov vzdálený, na matku svou,
 a zašlé lásky ze dnů tvého máje
 jdou náhle před tebou,

jdou brunetky a blondýnky ty svěží,
 jich ňadra bouřně dmou se vlnami,
 a v očích ještě hluboký žal leží,
 jež chví se slzami — —

přejedeš čelo. Mráčeků pod vlnami
 se kavky nesou k modré dálavě,
 a s parasoly jdou dvě staré dámy
 po lukách v rozpravě . . .

KU KAPITOLÁM Z MÉHO ROMÁNU:
ALBUM.

Vy, milostivá, dovolíte
a krásné ouško nachýlíte
k mým drsným veršům na chvíli?
Dnes nebude, jak jindy vždycky,
v nich ukryt osten ironický —
mám jenom malou idylku,

a tu jsem, prosím, na Žofíně
od vaší zaslech přítelkyně
tak maně, zcela náhodou . . .

Je ráno. Právě po snídání.
Teď vejděm v pokoj mladé paní,
jež chví se tepla lahodou.

Ta právě k stolku usedla si.
Má dlouhé, světlé, krásné vlasy
(tak, milostivá, jako vy),
má modré oči plné třpytu,
v nichž chví se hebkost aksamitu
(váš zrak má výraz takový).

Na klíně malou dcerku chová,
 jež žvatlá tajemná slova
 (jak vaše dceř, jak slýchávám),
 jak poupě růži tato malá
 se matce svojí podobala
 (jak dcerka vaše, krásná, vám).

Na stolku album vykládané,
 jež barvami a leskem plane,
 (lesk vábí děti, víte již)
 teď snahu jeho upoutalo,
 svou malou ručku namáhalo
 a chtělo přitáhnout je blíž.

A tahá, volá při tom mamu,
 ta usmála se, pomohla mu,
 již otvírají listy ty,
 kam bílá ruka vždycky skreje
 ty staré, známé obličej,
 jež v srdci nejsou ukryty.

Vždyť znáte asi, milostivá,
 co vše se v takém albu skrývá:
 přítelky, strýčci, řada tet,
 pár platonických nápadníků,
 jež zvěční se též v památníku
 z těch krásných, zašlých, mladých let. —

A paní usmívá se stále
 a obrací ty listy dále,
 a děcko žvatlá vesele —
 ó po letech se šaškem stává
 tak mnohá kdysi vážná hlava —
 i její touhy nesmělé!

Jdou ke konci: »Ah! táta! táta!«
 a děcko ručkou po něm chvátá —
 však paní teď se zachvěla:
 tam vedle chotě zastrčena
 jak nějaká věc bezecenná
 podoba jiná vězela.

Já nevím, moje milostivá,
 zda upomínka jakás tklivá,
 zda výčitka, dech soucitu
 tou paní v této chvíli vládly:
 však dvě prý velké slzy padly
 na divnou podobiznu tu.

Než hned je zahledlo to dítě,
 ač upadly prý dosti skrytě,
 a — dětský duch je chápavý —
 ručkama pomsty z alba vzalo
 a v okamžiku roztrhalo
 to tatínkovo vis à vis.

Idylky konec. Co teď zbývá,
 co připomene, milostivá,
 vám ještě někdy moji líc?
 Rodina roste, život pádí,
 a vzpomínat na hloupost z mládí
 nezbude, vidíte, času víc!

Já zaslechl to na Žofíně
 od vaší maně přítelkyně —
 ty slzy byly zbytečny:
 já jsem již chvála bohu zdravý,
 můj žaludek dost dobře tráví
 a spánek mám též výtečný! . . .

PODZIMNÍ CAUSERIE.

Zažloutlé slunce na západu spřádá
 tesklivou zář na šedá nebesa
 a smutný přísvit haluzemi padá
 na svadlou trávu do lesa;
 prochladlým vzduchem listí zkrvavěné
 se snětí na zem zvolna třepetá,
 nad vršky stromů houf se ptáků žene
 a v teplo jihu odletá —
 a ze všeho, kam jen tvůj pohled padne,
 a ze všeho, co v ucho šelestí,
 teď jímáš tony, barvy, zvuky chladné,
 nicoty, zmaru, bolesti.
 Vše prchá, pomíjí, vše hasne, schází,
 květ, síla, žár i zeleň, zpěv a čas,
 na trosky všeho jen se mlha sází
 a rubášem je kryje mráz.

*

Po cestíčkách se různé smetí válí —
 jak pustne kvetoucí kdys zahrada!
 Už jenom na květ áster namodralý
 žloutnoucí listí upadá!

Lavičky pusté šedivý mech kryje
 a vítr pod ně listí zahání,
 den ke dni klenba snětí světlejší je,
 jež za léta je zaclání . . .

A kde jsou ony páry milující,
 jež k večeru zde v létě sedaly?
 Kde jejich láska, řeči ševelící,
 kde chvíle, v nichž se líbaly? —
 Vše pryč, vše zaváto, vše rozneseno,
 a ničeho zde z této zašlosti —
 jen srdce teskně buší otráveno
 na novo starou hloupostí . . .

*

Má sousedka teď okno otevřela
 a zvlhlým zrakem zírá v krajinu,
 kde koule slunce tone zkrvavělá
 v záplavě lesklé karmínu.
 Líc zažloutlou má, čelo samá vráska,
 a čepec s varhánkami bílými,
 jest jako opozděná sedmikráska
 až k mlhám chladné podzimi.

Je starou pannou. Věrna z duše celé
 prý mrtvé lásce z mladistvých je let . . .
 To dávno as . . . to byly časy skvělé
 a nezkažen as ještě svět . . .
 Uhaslo slunce. Mlha hustá, šedá
 se nese jako závoj nad nivou . . .
 Má sousedka teď k pianu si sedá
 a hraje píseň tesklivou . . .

*

Och, vadne mládí, vadnou touhy v nitru
 — keř planých růží na čas rozvítý —
 a jednou zbývá k podzimnímu jitra
 prut z keře holý, trnitý.
 I plytkou radost, blaho, štěstí vrátké
 čas neúprosný v dálku odvane —
 života léto je tak krátké, krátké,
 a dlouhý podzim nastane . . .
 Náš los je smutný. Naše narození
 nás zároveň jen na smrt vydává,
 a života boj, žaly, utrpení
 jsou smutná na ni příprava.
 A duše naše trvale zná cítit
 jen dojmy toho, co zve ku pláči,
 jak úhor, kde se nemůže květ chytit
 a roste jenom bodláčí . . .

*

Vše prchá, pomíjí a zadržet se nedá,
jen to, co bolí, náhradou tu je,
a ku konci smrt dostaví se bledá

a pohádka se skončuje.

A celou moudrost, jež v ní skryta zraku,
číst můžeš z toho, co zde kolem zříš,
z těch svadlých listů, květů, z letu ptáků —

a zvednout potom hlavu výš.

Vše zelená se, kvete, jen když směje
se na zem slunce v žhavých paprscích —
pak chladný vítr všechno odevěje,

a ptáci letí v slunný jih . . .

Žít, užívat a kvéstí bez ustání,
kdy slunce plá a kdy je blankyt čist —
a když tvůj podzim — klesnout bez reptání —
na chladnou zem jak svadlý list . . .

VEČERNÍ CHVÍLE.

Jak často myslím si na jeden domek známý
v mé dálné dědině, kde v jedné světnici
se sejdou k hovorům tři mladé, sličné dámy,
když mlhy klesnou v ulici.

V fauteuilu u okna vždy Marietta sedí,
jež ebenový vlas a hnědé zraky má,
a Kata proti ní, jež kamsi v prázdno hledí
pohádkovýma očima;

v jich středu Tonička, již v zraku roztomilém
dvě čerstvé fialy se marně skrývají . . .
Ztich kanár na okně, ve vzduchu zasmušilém
lucerny venku blýskají.

A Mary vzpomíná na západy ty skvělé,
na les a procházky, polibků, jahod med,
a myslí, nikdo už že by ji takhle vřele
na světě líbat nedoved . . .

A Tony vzpomíná na ty dny podjeseně,
na půtky, zábavy, jež kvetly každý den,
a myslí, zlobit tak a bavit spolu denně
že v celém světě já znám jen...

A Kata v chvíli té, ta pranic nemyslívá,
a v chvíli té ví bůh, co as ji zajímá:
na tmu a lucerny se stále oknem dívá
pohádkovýma očima...

PÍSEŇ V PODZIMKU.

V té chvíli, kdy se slunce sklání
a v červánky ulehá spat,
v čas růží, písní, horování,
my začali se milovat.

Teď větry letí s ostrým hvizdem,
zpěv dozněl, růže dokvete —
mé srdce v létě bylo hnízdem
stěhovavého ptáčete! . . .

LÍSTEK Z MINULOSTI.

Och, my jsme se tak příliš milovali,
 och, byli jsme tak šťastím opilí,
 my tolikrát si lásku přísahali,
 až konečně jsme oba věřili.

A přece jsme si klidně s bohem dali
 a hořkých slz jsme při tom nelili —
 však celkem jsme tu komedii hráli,
 že diváci nám také věřili . . .

Teď zbývá smích nám hrozný, neurvalý,
 jen smát se, smát jen teskné ve chvíli,
 ty mně, já tobě, že jsme přísahali,
 ty mně, já tobě, že jsme věřili . . .

NA ZNÁMÝCH MÍSTECH.

Rudé listy na zemi,
na nich rosa zahrává,
jako by tu ležela
slzí sprcha krvavá.

Prořídlymi větvemi
chvilkou vítr zavěje;
slunce jasným leskem plá,
ale více nehřeje.

Vzduch je čist, v něm vysoko
jako tečky nad hlavou
pluje tmavých ptáků šik
k jihu, v dálku modravou.

Jako vlákna z rubáše
rozházená do světa
po trávě a po keřích
babí léto polétá...

Tesklivě a bolestně
léto tady usíná —
všecko schází, pomíjí,
jenom srdce vzpomíná . . .

Z knihy žití jeden list
padl na uvadlou zem —
atsi! padlo jich už víc
chci zřít za ním s úsměvem.

Já ji neměl nikdy rád,
byl to smutný vlastní klam;
herec sám se vypískal —
nuže, k čemu vzpomínám?

V oné žluté pěšině
vídal jsem noh její sled —
teď ji listí pokrývá
a ty stopy vítr smet.

V srdci prázdno; láska ta
leží v knize vzpomínek,
jako v starém herbáři
suchý květu lupínek.

Mně to jedno, její zrak
 blaží-li zas jiného —
 nezávidím nikomu,
 nelitují ničeho.

Ať je šťastnou, může-li . . .
 Mnohdy chybí ku štěstí
 jen ta hloupost jediná:
 šťastným býti dovésti . . .

Ať to listí padá dál,
 strom to nijak nebolí —
 slečno, s bohem na věky —
 buďte šťastnou — možno-li . .

ELEGIE.

Slečno Elso, stárnem, stárnem . . .
 Čím jsme byli v mládí žárném,
 nejsme, nebudeme víc;
 věřte, nevěřím už zcela,
 že jste mě kdys ráda měla,
 že jste v zrak mi pohlížela,
 že jsem líbal vaši líc . . .

Slečno Elso, pravdou ještě,
 že nás tenkrát sprcha deště
 zahнала v ten pavillon?
 Víte, že jsme rozechvělí
 deště, času zapomněli,
 že se zraky naše tměly,
 až nás vzrušil dumný zvon?

Slečno Elso, vzpomínáte
 na to, jak jste častokráte
 v šumném bálu zvažněla,
 jak jste stranou usedala,

ručku svou mi tiše dala,
vyprávěla, poslouchala
a víc tančit nechtěla?

Slečno Elso, kde ty časy,
kde ty doby smíchu, krásy,
kde je našich šestnáct let!
Čas nám skoupě štěstí měří,
nad vzpomínkou tou se šerí,
už jí nikdo neuvěří,
ani my už, ani svět!

Slečno Elso, teď se učí,
když tak sálem valčík hučí,
studentíci vlasatí,
od vás tančit — učíte je,
váš ret prý se trpce chvěje,
však prý nikdo z toho reje
neslyší vás vzdychati!

Slečno Elso, též se praví,
že prý chcete v klášter tmavý,
což prý hned se uvěří,
vždyť prý na tom vašem čele
už se tvoří rýhy smělé,
jež skrýváte přeměle
svoji tmavou kadeří!

Slečno Elso, anděl bílý
 na hřbitovech vždy se chýlí
 nad kýms v hrobě pohřbeným :
 tak prý někdy sedáváte,
 tak prý skráň svou podpíráte —
 slečno Elso, truchlíváte
 nad tím mládím ztraceným ?

Slečno Elso, stárnem, stárnem . . .
 Čím jsme byli v mládí žárném ?
 Vrásky lezou v naši líc !
 Čas nám život rychle měří,
 už se nad tím mládím šeří,
 už v ně nikdo neuvěří,
 ni svět, ni vy, ni já víc ! . . .

VČERA UŽ . . .

Boudoir dámy . . . Zdola sem
jde vůně z parku pod oknem
a tony ptačích ševelů;
a ona, vždy tak vznešená,
zde sedí bledá, sklíčena
na tmavorudém fauteuilu.

V dlaň bílou nehty zataty
a oči, v prázdno upjaty,
chvillemi blesky metají,
ret žhavý chví se horečně,
cos chvilkou šeptne bezděčně
a ňadra jen se zdvíhají.

Na zemi v kusech leží list,
z něhož bys býval mohl číst:
— Má slečno, konec té hry je;
najdete v světě lidí víc,
již horších lží vám na tisíc
snad nalhou než já — adieu . . .

A její hlavou víří to:
 vše pohřbeno, vše rozbito,
 kus žití dán zas větrům v plen . . .
 Co teď? Co zítra, pozítří? . . .
 Jak se ta rána rozjitří,
 až vykročí ven z těchto stěn! . . .

Vzpomíná na ty procházky,
 na němé, drzé otázky
 všech, kteří uvidí ji tam,
 na koncert myslí, divadlo,
 na prázdné vedle sedadlo
 a úsměšky všech známých dam.

A s hrůzou vidí chvíli tu,
 kdy v pokryteckém soucitu
 sbor přiblíží se přítelk
 a jak jí budou litovat
 a jak se stranou budou smát —
 ó jak chví jejím nitrem vztek!

Ne bolest lásky zrazené,
 ne lítost touhy zhrzené,
 ne tesknost žalných vzpomínek,
 ne po minulém marný žel —
 jí duší, krví plál a vřel
 jen vztek, na sebe samu vztek,

že sama dřív, než tento muž,
mu nenapsala včera už:
— Můj pane, konec té hry je;
najdete v světě lidí víc,
již horších lží vám na tisíc
snad nalhou než já — adieu . . .

JAKO JARNÍ.

Zas jaro! Nová četa brouků
 z děr leze v pestrých štítech svých,
 zas nová tráva šatí louku,
 zas nové květy na keřích,

zas nové verše plné citu
 se po kavárnách nyní čtou
 o lásce, zeleni a třpytu,
 vše psáno formou pečlivou,

zas promenádou hovor zvoní,
 na šatu nový střih a tvar,
 zas líc je vábnější než loni,
 zas svůdnější je v oku žár —

to vše zde bylo přede rokem,
 to vše je vždycky v jarní čas,
 to přijde za rok lehkým krokem —
 a přec jest to vždy novým zas!

A křídlem brouka, květem, básní
a zrakem, lící dívčinou
to volá: Hleď, jsou dnové krásní,
žij, miluj nežli pominou! —

A na loňskou tu komedii
si sotva vzpomínaje as,
dnes člověk znovu provádí ji
jak vypískaný herec zas . . .

* * *

Ach, život prchá . . . co jsme milovali,
 nás vzpomínkami plní nudnými,
 jak bychom pustým úhorem se brali,
 kde tráva klátí klasy planými . . .

To nebyla láska, to byl boj,
 co se tak mezi námi odehrálo:
 to tisknutí ruk, ten citů zdroj,
 to se vše vlastně mezi sebou rvalo.

Ty polibky, chůze středem niv,
 ty vzdechy, muka divé žárlivosti —
 ten vítězem bude, kdo schlad dřív —
 a já mám, slečno, toho boje dosti.

Kus intimních citů svadl zas,
 pomněnek modrých suchý, hnědý vínek,
 kus pěkného žití má ten čas —
 to vše dnes kladu v knihu upomínek.

A zkušenost hezkou získal jsem
 pro příští lásku, příští boj a časy —
 jsem vítězem, slečno, vítězem,
 a jak to s vámi bude dále asi?

Ta škeble, jež perlu v sobě má,
 ať zavře se, ji chrání v přísném střehu,
 sic zloupí tu perlu ruka zlá
 a škeblí hodí na písčitém břehu.

A stejný los byl by potkal mne,
 kdybyste vy tak byla schladla dříve,
 ach, je to tak směšně dojemné,
 kus tragedie hloupé, pohnutlivé.

A vzdechy a stony, mukami
 vás bude trýznit cit ten osamělou,
 vy splatíte, slečno, slzami
 útratu za tu naši válku celou.

Vy tentokrát, slečno, splatíte
 povinné sudbě daně, slzy, dluhy,
 však jist jsem, že příště v půtce té
 to všechno splatí zase někdo druhý . . .

Tak umoudřelí budem hráti dále
v rekovných posách v jiné plytké hře —
však on už zazní zvonek nenadále
a půjdeme dolů . . . krám se uzavře . . .

KAPITOLA Z MOJÍ »BOHĚMY«.

Můj přítel, hoch to ctného jména,
 vzav na se vážnost Demosthena,
 když jsme šli včera Příkopy,
 mých hříchů vyčítal mi řad
 a spustil na mne proudy rad
 a řečí celé potopy.

»Jsi stár dost,« pravil, »moh bys dbáti
 směr jiný svému žití dáti,
 líp hospodařit časem svým,
 máš rozum, sil dost, máš i cit,
 moh chvilka bys pomyslit,
 jak asi bude na podzim!

V čítankách včela otřepaná
 už od prvního sbírá rána
 zásoby k zimě v letních dnech,
 jen líná chasa čmeláčí
 svůj bídny život dovláčí,
 když svadnou květy po sadech.

Cos vykonal? Pár veršů planých,
troud citů v rýmech otřepaných —
to všechno, hochu, není nic;
pak Musa tvá je koketta,
jež milovala Musseta
a řadu jiných pěvců víc,

jak aspoň muži zachovalí
po vlastech tobě vyčítali.
Co dokázat chceš tedy tím?
Toť sport jen; toho, hochu, nech,
ty žiješ nyní v letních dnech,
tož mysli trochu na podzim!

Ty hlouposti, jež v kufru skrýváš
a na něž se vždy půl dne díváš,
ty musíš dáti ohni v plen,
ty kytky, stužky, portraity
a listů balík prokletý —
toť hříčka pro studenty jen!

Vždyť v lásce, jako v jiném vždycky,
jsi, hochu, značně nepraktický,
čas zabíjíš a mrháš cit,
hleď postavení dojít
a pak se můžeš ženiti,
rád pomocen chci při tom být.

Tví spolužáci, dávní známí,
 si života cíl našli sami,
 a hled, jak žijí blaženě:
 jsou profesory, lékaři,
 klid sídlí jejich na tváři,
 a lid je zdraví nadšeně.

A nezapomeň,« končil vřele,
 »že stáří přijde náhle, směle
 a dotkne se tě prstem svým;
 jen bídná chasa čmeláci
 svůj život s létem dovlačí —
 ó myslí, myslí na podzim! . . .«

Dík, příteli, dík, dobrý hochu,
 tys nahradil mi kostel trochu,
 kde nebyl jsem již mnoho let,
 já nepřetrh tvé řeči val,
 já, cynik, já tě poslouchal
 a smál se stavbě tvojich vět!

Vše marno. Ona koketta,
 jež milovala Musseta,
 mne příliš spjala v jařmu svém,
 s ní léto žití utratím
 a životem je zaplatím,
 jak čmelák v přirovnání tvém.

A bez závisti k těm tvým vzorům,
 k těm lékařům a profesorům,
 své doby nepraktický syn,
 až jednou uvadne můj květ,
 bez slz a žalu vrhnu zpět
 svůj život v prach a hrobu klín;

tak po posledním karnevalu,
 když láska moje přišla z bálu,
 ta s šedivýma očima,
 v kout vrhla rukou bezcitnou
 vějíř, jenž dohrál roli svou,
 a v postě málo ceny má . . .

BÁLOVÁ KVĚTINA.

Ta kytka vzatá s ramene
s bálových modrých šatů
mi stokrát za den vzpomene
na bledou, štíhlou Katu.

Vlas všední, světlý; její rysy
též nejsou vzorem krásy snad —
krásnější všechny byly kdysi
ty ženy, jež jsem míval rád!

Den za dnem zvolna pomíjí,
já každou z drahých chvilék
jen vzpomínáním probíjí
jak platonický snílek.

Jest to jen zrak, jenž plá tak krásně,
jak podzimní jas oblohy,
ten věru hoden krasší básně,
než mohu psát já ubohý!

Ta suchá kytka vzpomíná
mi na ten zrak a řasy —
má Kato, dobrá, nevinná,
jak se to skončí asi?

Tak jako kdys, viď . . . Tvoje mama
ti svatební dá šítí šat
a vyhledá ti muže sama,
jenž bude tě mít také rád,

ty budeš vzornou paní též,
jak tomu mrav chce světa,
a s úsměvem jen vzpomeneš
na svoje mladá léta . . .

Mně také upomínka zbude
na ten tvůj zrak, tu tvoji líc —
a moje kniha míti bude
zas o pár trpkých veršů víc . . .

DNY.

Den za dnem věčnosti v klín plyne
 a nenese nic nového,
 ni síly čerstvé v žití jiné,
 ni záblesk věku mladého.

Smrt jednou sprahlou duši zkojí
 a ždanou dá jí proměnu —
 pak cit-li bude v hrudi mojí,
 já dojistá si vzpomenu

na zašlé dny ty s hrůzou lednou,
 jak vzpomínám teď v mukách svých
 na knihy nudné, čtené jednou,
 jež znova číst už nechtěl bych . . .

FANTASTICKÁ BALLADA.

To bylo první noc, kdy v truhle
pod květným rovem v těžkém snu
už lepší tělo dlelo stuhlé
té hrdé krásky salonů.

A měsíc hrůzně patřil s výše
v noc, již chvěl chladný, vonný dech,
a siné světlo spalo tiše
na hrobech, křížích, na květech.

Tu poupata všech květin náhle
na hrobě pukat začala,
a každá kořenem svým táhle
na tvrdou rakev tukala:

»Pust mne v tu líc,« dí růže tmavá,
»ať mohu trochu krve pít,
mé poupě právě rozpukává,
chci pro ně její barvu mít!«

»Svůj kořen vpustím v modré zraky,«
 fialka šepce v zášeru,
 »mých poupat sbor už puká taky,
 tam pro ně modři naberu!«

»A já chci,« lilie dí něžná,
 »pro květy své ten vzácný lesk,
 jenž zdobí její ňadra sněžná,
 ó rakvi, prosím, slyš můj stesk!«

»Chci purpur,« pivoňka dí, »retů!«
 »Chci vlasů vůni!« rosetta.
 »Ó rakvi, povol, našich květů
 sbor celý rázem rozkvétá.

Tot byl by hřích dát této kráse
 tak svadnout v hrobu slepých tmách,
 my ke slunci ji vznesem zase
 na hrdých svojich korunách!«

Blín drobný krčil se v jich středu
 a v posupný teď vypuk smích:
 »Já půjdu k srdci nabrat jedu
 pro nitra bledých kvítků svých!«

POD DÍVČÍ HLAVIČKU AL. SEIFERTA.

Kdes viděl prvně, mistře, rci mi,
těch velkých očí svůdnou tmou,
to kouzlo, jež chví v každé řase,
že když v ně člověk zadívá se,
vzlet, teplo cítí jarních dnů?

Jsou hluboké jak tiché moře
a na dně spí v nich záře hvězd,
žár vášně tajný chvěje jimi —
Kde spatřil jsi je, mistře, rci mi — — —
znám srdce, kde tak prázdno jest...

MŮJ DOMOV.

Vysoko nebem mráčky plynou
jak postříbřené plachtoví,
a v žáru chví se nad krajinou
vzduch vonný, svěží, červnový:
kam pohled jenom dosahuje,
vše zeleň skrývá docela,
z ní rudá střecha vystupuje
a baňatá věž kostela,
v ní bílé domy v slunci leží,
z nich dým se vine modravý,
a stranou s pestrobarevnou věží
se zvedá zámek dumavý.

Zde rodielka moje tichá
svá tráví léta truchlivá,
v tom kostelíku denně vzdychá
a za mne se tam modlívá.

Zde každá píď mi posvěcena
 jak hřbitov šťastné mladosti
 Ó drahá, milovaná jména,
 vy dobré, něžné bytosti!
 Ač dávno přešel zápal žárný
 a minul plachý modrý sen,
 přec rád svůj život jednotvárný
 sem hodím na některý den!

Háj březový u tmavé tůně,
 kde žáby večer zpívají,
 ty stráně, luka, plny vůně,
 kde v slunci cvrčci tikají,
 park zámecký, kde tmavé stíny
 v zem vrhá starých stromů řad,
 a každý pohled do krajiny
 na místa našich promenad,
 i náměstí i ulic řada,
 kde šumí život vířivý —
 ze všeho v srdce moje padá
 hlas minulosti tesklivý!

Hlas minulosti! . . . Moje žití
 již splývá s pojmem: minulost.
 Co může ještě přikvapiti?
 Žil, miloval jsem, trpěl dost . . .

A poslední ten zápas krátký,
 ta chvíle, které s touhou ždám,
 jež vrhne tělo v zemi zpátky
 a ducha mého, bůhví, kam —
 kéž překvapí mě zde v tom kraji,
 plničkém vůně, zeleně,
 jenž pár mých šťastných roků tají,
 kde miloval jsem nadšeně!

Na hřbitově jest místo při zdi
 ve stínu skryté akátů,
 kde v letním čase slavík hnízdí
 a večer písňě zpívá tu,
 z těch míst lze vidět v širou dáli
 a v smaragdové údolí,
 kde stříbrné se Labe valí,
 kde tmavé stojí topoly,
 park zámecký je na obzoru,
 a náměstí, kol domů řad,
 tam chodívaly v rozhovoru
 ty krásky, jež jsem míval rád . . .

LETNÍ CAUSERIE.

Slunce pálí jako peklo,
 listy vadnou na stromech;
 jeden oheň tvoje hlava,
 v žilách krev se vleče žhavá
 v prsou, ústech horký dech.

Hloupé slunce! Plýtvá žárem,
 jako já kdys ohněm svým;
 však mu také lesk jen chabý
 jako úsměv scvrklé baby
 zbude jednou na podzim!

*

Žil jsem mnoho, trpěl mnoho,
 že jsem mnoho miloval,
 zdá se mi, že v tomto žití
 zvyklo už mé srdce píti
 s každou láskou hořký žal.

Teď je jinak . . . vidíte, Kato,
 rozejdem se v pokoji;
 trochu suchých konvalinek,
 trochu fádňích upomínek —
 obé za nic nestojí . . .

*

V mládí týčili jsme čelo,
 když v nás začal život hřmít;
 život hřměl však bez únavy,
 svěsili jsme brzo hlavy —
 nač si nechat v čelo bít?

Nač se starat? Moudrý osud
 už nám metu vyměřil!
 Jáma v zemi . . . roztomile!
 Nač si hledat ještě cíle?
 Vždyť už ani není sil . . .

*

Protivny mi slunce lesky,
 v hrudi mé zní tony hran,
 myšlenky jdou mozkiem svadlým,
 jak na podzim vzduchem schladlým
 houfy černých, řvavých vran.

Chtěl bych bál mít v zimní noci,
v žár kde líce rozkvetou,
v záři plynu protančiti
ve valčíku chtěl bych žití
s divou jakous brunettou! . . .

*

Zřel jsem včera pěknou bouři:
siný obzor blesky vzplál,
v suchou zemi vody hřměly,
jak by zničiti ji chtěly —
potom slunce plálo dál.

Dneska zas vše žářem vadne,
bouře neprospěla nic —
jeden blesk ten k hrudi zpráhlé
udeřit tak mocně, náhle
způsobil by věru víc . . .

*

Krásný výlet! Propoceni
vracíme se v město zpět,
v očích prach a hrdlo pálí,
v dirce .u kabátu malý,
umořený lesní květ.

Dámy si ten výlet chválí
 — bonton dam to prastarý —
 mokrý šátek každá vije
 kol své bílé, něžné šíje,
 pobodané komáry . . .

*

Hrozná tato kniha žití!
 Každá stránka nuda, sten,
 trochu světla z nenadání,
 pak zas muka, marné ždání —
 a tak jde to den co den.

Člověk zvykem už jen zírá
 na ta fádňá písmena;
 proč pak raděj nepropadne
 předem konfiskaci řádné
 také kniha bezcenná!

*

Raděj sedět ve kavárně
 jako svadlý pessimist,
 teplou vodu chvilkou píti,
 špatný doutník vykouřiti,
 při tom hrozná verše číst —

nežli v park jít, kde je šumot,
 hovor, smích a v tváři klid,
 nežli mladé, krásné ženy
 s manžely tam zavěšeny
 vidět plny štěstí jít . . .

*

»Kupte, pane, čerstvé růže,
 narcisky zde, reseda,
 karafiát mám tu taky —«
 mladé děvče modré zraky
 s prosbou ke mně pozvedá.

Probírám ten její talíř —
 květin věru přemnoho;
 děvče rychle peníz vzalo,
 srdce však se ihned ptalo:
 »Co s tím, blázne, pro koho? . . .«

✱

Ironie osudu to:
 Z žen, jež znal jsem v žití svém,
 ty, mnou nejvíc milovány,
 nejkrutší mi daly rány —
 řekly vždy, jak bídným jsem . . .

V srdci prázdno, smutno, teskno . . .
marně rozum zvedá hlas —
přec bych milovat chtěl znova,
třebas moje láska nová
řekla mi to v posled zas . . .

Z ANTICKÝCH MOTIVU.

I.

VAVŘÍN.

Po sličné Dafné planul touhou
kdys Apollo, můj světlý bůh;
štván vášní nekonečnou, dlouhou,
probíhal usmívavý luh,
až zahled ji: šla liliemi
svou nahou krásou zastřena,
vlas zlatý volně splýval k zemi
přes sněhobílá ramena.

»Ó Dafné, slyš mě, nymfo bílá,
mám rád tě!« Apollo jí řek —
svou krásnou hlavu otočila
a hned se dala na útěk.

»Ó Dafné, v olympský dům širý
tě uvedu,« dál sliboval,
»zpěv nejkrasší své božské lýry
ti zasvětim!« — však marně lkal.

Dál prchala, bůh pádil za ní,
 — ó byl to závod šílený! —
 a mnohý květ na luhu, stráni
 mřel nohou jejich zdrcený,
 až Dafné ve zoufalé muce
 na travnatý tam klesla břeh
 a k nebi vzpjala bílé ruce,
 a z prsou vydral se jí vzdech:

»Kéž změním v peň se tělo moje,
 vlas v listy, ruce ve sněti,
 chci raděj zírat ve vln roje
 a nad tou řekou šuměti!« . . .
 A div! Jí nohy v zemi tkvěly,
 ji kryla kůra ztemnělá —
 a sněti vavřínu se chvěly
 nad řekou, která šuměla . . .

Ten příběh vždycky připadá mi,
 když mučen jsem svou sudbou zlou,
 a špatný rozmar moji známí
 mi zahnat chtějí útěchou,
 ať nepřivedu písní lkavou
 tu, již mám rád, v své objetí,
 že slyším za to nad svou hlavou
 již aspoň vavříň šuměti . . .

Mě díkem plní, druzi drazí,
ta útěcha i pobídka —
však vidím, že jen konec schází
té smutné dvojí povídky:
i bůh tam tenkrát padl v travu
a slzel tam a hořce lkal —
a vavřík též mu stínil hlavu,
a mnohý list naň dopadal . . .

II.

TEHDY A DNES.

Kdys -- jak to čteme, nevím, v kterém
z těch šedých řeckých klassiků --
na plecích s lyrou lesa šerem
šel Apoll, otec básníků.

A s píšťalou tu proti němu
vstal z trávy Satyr Marsyas,
jenž navrhl bohu vznešenému
jít s lyrou svou s ním na zápas.

Pěl Apoll ku své lyře hravě,
Marsyas pískal ze všech sil
tak protivně a pronikavě --
náš otec ovšem zvítězil!

Pak sedřel kůži božskou rukou
s Marsya za trest pomalu
a nechal jít jej s vztekem, mukou,
a nechal mu i píšťalu.

On v rákosí se s hanbou schoval,
a pokud stačil jeho um,
zpěv božský otcův parodoval
tam Centaurům a Satyrům . . .

Oh, otče, pohleď na své syny,
oč los jich tvého trpčí je!
My zříme všude jak své stíny
za sebou táhnout Marsye!

Za svého otce oni berou
teď pomstu zlou na dětech tvých,
nám splácejíce mukou sterou
zvuk tonů твоjich vítězných!

Čest, jméno, myšlenky tvých dětí,
vše dře jich ruka nekalá,
když nechtějí své verše pěti,
jak píská jejich píšťala!

A svět je zkažen, on je chrání
a všechno to jim promíjí,
tvé děti budou věčně štváni
tupohlavými Marsyi! . . .

III.

ARTEMIS.

Z těch postav chladných, mramorových,
 jež vykouzlil věk dětský lidstva,
 mě vždycky nejvíc zajímala

Artemis.

Ve školní škamně z nudy věčné
 mě hůdbou vzrušilo to jméno,
 když profesor děl drsným hlasem :

»Artemis . . .«

Hned zapomněl jsem přísných zraků
 i Homérových hexametrů,
 jen ji jsem viděl velkou, vážnou

Artemis.

Šla měkkou travou Erymanthu,
 na bosých nohou třpytnou rosu
 a bílé feny vedla tiše

Artemis.

Šat sněžný kryl jí štíhlé boky
a panenská jí halil ňadra,
toul plný měla na rameni

Artemis.

Šla s půlměsícem v tmavých vlasech
a s přísností ve tmavých zracích,
jak letní noc tak chladná, vábná

Artemis.

Vím, dnes ti bozi jsou jen bajkou
i drobným štěpům gymnasia,
a šedou bajkou jest i moje

Artemis.

Však jednu chvíli uvěřil jsem,
že vidím živoucím svým zrakem
ji velkou, velebnou a krásnou

Artemis.

To bylo jednou v červnu v lese,
kdy spatřil jsem ji v modním kroji.
— Dnes podlehla by jistě modě

Artemis. —

Na bílém koni jela štíhlá
a v černém, těsně spjatém šatě
a klobouček na tmavých vlasech,

Artemis.

Líc její byla bledá, vážná
a tmavé oči zřely přísně,
na prsou měla konvalinky

Artemis.

A v malé, bílé ručce bičik,
tak jela klusem klenbou stromů,
jak letní noc, tak chladná, vábná

Artemis.

A v chvíli té za úsměv jeden,
za objetí těch štíhlých boků
byl bych vzal osud Aktaionův,

Artemis!

MÁJOVÝ VEČER.

Šeří se; mraky roztrhané
 jen chvilkou pohne větru ráz,
 z nich třpytná hvězda jasně plane
 jak oko lásky z tmavých řas.

Klikatá cesta na obzoru
 se ztrácí v tichou vesnici,
 v šer vystupuje bělost dvorů
 a okna žlutě zářící.

Žab skřehot slyším od rybníka,
 psů štěkot, táhlé vytí jich,
 a praskot kol sem z dálky vniká
 od těžkých vozů formanských.

Noc . . . zdá se mi, že šumí tma ta
 a vlévá hrudi volný mír . . .
 spí všechno . . . kolem mne jen chvátá
 svým křivým letem netopýr . . .

Spí všechno . . . vzpomínky i touhy
 spí ve mně spánkem těchto niv . . .
 jak nebyl bych žil život dlouhý,
 jak neměl bych být zítra živ . . .

Má šírá vlasti! V klidu твоjím
 po trapném žití, bouři zlé,
 já tichý, mírný tady stojím
 a spínám k tobě ruce své:

Já nechci více žádné slávy
 — ta touha navždy dohadla —
 byla by břemenem mé hlavy,
 a hlava má jest dost už mdlá,

já nechci, aby vínek štěstí
 se kolem mého žití vil,
 na popel má hrud' sprahlá jesti —
 a já bych mu už nevěřil . . .

nic — jen ten klid, ježž nyní cítím,
 a jenž dlí v tobě, dole v tmách,
 pro tělo, unavené žitím,
 a na ně tvojí země sáh . . .

II.

KVĚT OCÚNU.

V té psotě žití, uvěř mi,
 je přec pár světlých okamžiků . . .
 Muž z pošty stojí za dveřmi
 a směle stiská tvoji kliku
 a v pokoj balíček ti šine,
 kde písmo, obsah neznámy,
 však parfum, který z něho line,
 ti dává tušit: od dámy.

Krev pobouří se lenivá
 a chvějná ruka k nůžkám jede,
 co fantasie hýřivá
 v momentu deset novel spřede —
 tak totiž tomu, jenž zde píše,
 se stalo tohle v dnešní den,
 balíček, z něhož parfum dýše,
 přede mnou leží otevřen.

Smuteční pentlí byl on spjat,
 v něm krabička se něžná kryla
 s drobounkou malbou: dívek řad
 proplétá v tanci těla bílá,

a v ní — jen pohled — a vím dosti . . .
 to povím však až k posledu;
 dřív malý příběh z minulosti,
 jak napadá mi, rozpředu.

Byl máj a stromy ve květu,
 to na Nábřeží v parku bylo
 (ne podle žvavých poetů,
 však v máji se to přihodilo,
 tož tak jsem začal), táhlo k třetí
 už na hodinách vodárny,
 když stanul jsem tam v tlumu dětí,
 mouchami vyhnán z kavárny.

Neb teprv za půl hodiny,
 prý o půl čtvrté jistojistě,
 ta chloubá svojí rodiny
 být měla na řečeném místě,
 Marie, pátá srdce mého,
 jak jsem ta jména čísloval,
 tam u pomníku gotického,
 ježž dobrý národ zbudoval.

Sem a tam chodím. Vltava
 na jezu hučí zádumčivě,
 stříbrných mráček záplava
 se po nebeské nese nivě,

čas leze jako hlemýžď líný,
 hm, už se mohlo nalézt snad
 tak něco v době elektřiny,
 čímž možno lotra popohnat!

Marii pátou, blondýnku,
 jsem na trůn povýšil v svém srdci,
 když měkkou dobrou Aninku
 se zdařilo mi s něho svrci,
 a dobyl jsem ji při valčíku
 a při čtverylce vtipem svým,
 nad nímž dvě její nápadníků
 vzplanulo hněvem zuřivým.

Nu, slovem, čekám. Vrabců pár
 se pere na císaře soše,
 květnový odpolední žár
 se reflektuje v řeky ploše,
 vřeštícím děckem chůva smýká
 a civí na mě všetečně —
 dík bohům! s věží několika
 půl čtvrté bije konečně!

To arcí, jak vím z tradice,
 nic, ale pranic neznamená,
 ba, divil bych se velice,
 že v čas by mohla přijít žena —

fatální jest, že v ciferníku
se k čtvrté blíží rafije,
kdo nejeví se na chodníku,
jest moje pátá Marie.

Jsou čtyři; unaven je zrak,
já poháním jej do daleka,
do duše leze černý mrak,
a pyšná žluč se v nitru vzteká —
tak, sedíte si asi doma
snad při počestné zábavě:
Marie pátá, královno má,
to splatíte mi krvavě! . . .

I zrychlím maně chůzi svou,
však neberu se k domicilu,
kol pomníku jdu ellipsou
dál ždaje nedbalou svou vílu —
tu jednou, dvakrát, v moje oči
nějakých zraků padl svit,
maně se člověk po nich točí
a velí nohám: Zastavit.

Ne štíhlá už, jak za jara,
však krasavice v léta síle,
výbojná, plná, bujará
se houpá v kroku roztomile,

šat barvou, střihem sezonový,
pěkného léta pěkný stan —
exemplár český Balzacovy
hrdinky La femme de trente ans.

Ellipsou znovu prolet jsem
a zrak můj se jí v oči vpíjí:
výsměšným jaksi pohledem
dvé na mě zírá modrých zmijí,
obličej sám je pěkný oval
a měkký, plný lahody
a rty, jak by je namaloval,
nu, pěkné dílo přírody.

A po čtvrté a po páté
se potkáváme na své pouti,
vždy oči na mě upjaté,
jak chtěla by mě proniknouti;
líc pálí mě, krev skrání bije,
konečně pravím k neznámé:
»Náš los teď, zdá se, společný je,
nadarmo oba čekáme.«

»Myslíte?« začla se mi smát
a řadu zoubků ukázala,
a já se jal jí vykládat,
jak mě má milá oklamala —

»Neškodí, jen to dejte v sloky
a brzy,« dí zas se smíchem.

»Vy znáte mě?« —

»Už valné roky
a ráda čtu vás, pane M...

A za upřímnost upřímnost,«
můj rozpak ukonejšit hledí
»též čekala jsem.«

»Hanebnost,
vás nechat čekat!«

Slova nedí
až po chvílce: »Nuž, vrátíme se
zas k lárům svým a penátům.«
»Z nás každý stejnou sudbu nese —
smím nést tu svou až před váš dům?«

Přikývla. Jdeme Nábřežím,
na kamenný most zahýbáme
a mluvíme, a srdcem mým
chví kouzlo mojí nové známé:
je graciesní v každém kroku,
vtip, ducha, zdá se cit i má,
a lépe zmije v bledém oku
hru s mýma hrají očima.

Je vdaná. Její starý muž
 je pedant, suchý soudní rada,
 nešťastná od té doby už,
 když začla žítí duše mladá,
 a žití začla, když už všecko
 skončeno bylo, zavřeno,
 na ni, když byla ještě děcko,
 manželství dali břemeno.

Dnes čekala. A já prý zřel
 tam konec jedné kapitoly,
 on, přítel její, nepřišel,
 však rána ta prý málo bolí,
 už delší čas prý chladný býval
 a vytáčky měl jalové —
 nu, že prý každý lásky příval
 už konce mívá takové...

Prý všecko to mi povídá,
 že básníkem jsem; možno v krátku
 že duch můj prý v tom uhlídá
 k románu tuze vhodnou látku.
 Jí samé zdá se, její žití
 jiného smyslu nemá tu,
 než jednou pouze látkou býti
 buď k románu či k dramatu.

Stoupáme tichou ulicí
té věčně snící Malé Strany.
Ukáže na dům mlčící,
že pozemské tam její stany,
tam káva čeká nevěrného,
poslední Girondistů hod —
a chci-li snísti porci jeho,
že by jí bylo tuze vhod.

Vejdeme v šerý budoir,
kde těžký její parfum voní,
a měkký plný sladký žár
ze všeho chví a dýchá po ní;
odchvěla na malou jen chvíli,
a sám jsem zůstal s vůní tou,
a moji smyslové ji pili
svou žíznivostí vášnivou.

Na stole příbor kávový,
nožíky, lžičky připraveny,
byl porcelán to růžový,
snad z dálné Číny přivezený,
mandarin drobný s parasolem
ve středu šálků, misek stál,
stříbrná řeka tekla kolem
a on v ni vážně pozíral.

I vrátila se zlehounka
 a přeměněná k nepoznání,
 v županu řásném, bělounká,
 jak nadechnutý chvěl se na ní,
 nádherný účes kolem hlavy
 ji zdobil jako Rusalku,
 konvici nesla vřelé kávy
 a nalívala do šálků.

Mé básně při tom chválila
 a citovala mnohou sloku,
 zas prázdný šálek nalila
 a něha chvěla v jejím oku —
 čas plynul, mluvili jsme mnoho
 o žití, lásce, o štěstí,
 o šalbách, klamech světa toho
 a pravdivosti bolesti . . .

Je svou prý. Povržení má
 pro morálku a soudy světa,
 zda náhradu jí někdo dá
 za ztracená a mladá léta?
 Ať tetky klepny s děsem v tváři
 ji odsuzují strašlivě,
 však srovná vše, až přijde stáří,
 prý s pánem bohem poctivě. —

A tak se náhle rozsmála
 a smála se a smála, smála,
 a tak se na mě dívala,
 až duše zpitě omdlívala,
 v dort kousla, kus mi dala zbylý,
 já zřel v něm zoubků jejích sled,
 dort upad na zem v této chvíli
 a já jí bouřně v náruč vlet . . .

Vycházím z domu. Teskno mi,
 v mé duši trapná mura sídlí,
 chvilinky jedné vědomí,
 co oči moje v žáru shlídly:
 dvě drobné zmiije v zraku bledém
 výsměšně na mě zírají,
 dva krásní rtové studí ledem,
 kam polibky mé padají . . .

Ty zrazená a zabitá
 Marie pátá, královno má,
 jsem ničema a necita,
 máš pravdu, seď jen klidně doma,
 buď rodiny své skvostem, pýchou
 až přivine tě na svou hruď
 počestný šosák dobrou, tichou —
 má holubičko, s bohem buď! . . .

Lhát nechci. Ještě dvakráte
 já ocit se v tom budoiru
 a nechal nervy napjaté
 rozpálit v divém bílém žáru — —
 a vždy zřel zmije v zraku bledém,
 jak výsměšně se dívaly,
 a cítil, jak rty studí ledem,
 kam polibky mé padaly . . .

To konec byl . . . Já neměl sil
 tam řídit dál krok odhodlaný,
 ba stěží jsem se odvážil
 jen vkročit v okruh Malé Strany . . .
 i vzpomínka už byla děsná
 a já ji hnal vždy z prsou svých —
 konečně znal jsem jen jak ze sna
 těch zmijí pohled výsměšných . . .

— — — — —

Nu, v krabičce té leží, hle,
 kus dortu, ten je nakousnutý,
 a drobných zoubků řady dvě
 jsou perfektně v něm vytisknuty,
 týž dort, jak tenkrát . . . tenkrát ležel
 na čínském tácu růžovém,
 proud stříbrných vod středem běžel
 a mandarin se shlížel v něm.

Nic víc . . . A tak jsem chvíli zřel
na drobounkých těch zoubků sledy
a vzpomněl, jak jsem vyprávěl,
a snědl dort jsem naposledy.
Tam u ní padl tenkrát k zemi
a chvat jej rozšláp hořečný . . .
Dnes sněd jsem jej a uvěřte mi:
ten dort je přímo výtečný . . .

III.

SMUTNÁ EROTIKA.

HEDVA A JIŘINA.

Oči šedé jako popel,
 zlatý vlas, smích veselý —
 to je Hedva v každé chvíli,
 ručka jako mramor bílý,
 její chůze graciesní
 jak let modré libelly.

Jiřina je bledá, vážná,
 v tmavých očích svůdný šer;
 když ji zřím, mně tane vždycky
 na mysli věk homérický,
 tmavovlasá Artemida;
 její řeč má vábné „r“.

Čas jim plyne beze rmutu —
 jedna chvíle veselá!
 Blažeností přímo zpíjí
 ton je skvostných melodií
 odpoledne při klavíru
 z Lohengrina, Otella.

Než nad všechno jde jim kouzlo
 bálového večera :
 na Žofíně v divém tanci
 změnění kvapík za romanci,
 Straussův valčík nedaly by
 za celého Wagnera.

Mají rády svět ten celý,
 jdou jím jako sladkým snem,
 vše je kolem rozesměje :
 šat, řeč, gesta, obličej —
 Hedvu smíchem luzným, bouřným,
 Jiřinu jen úsměvem.

Bahna žití, kde svět rmutný
 valí, potácí se, rve,
 neznají — na kalné tůni
 dva ty květy s jemnou vůní
 zří jen modrý odlesk nebe —
 bílých vodních růží dvě . . .

Co tu bude jednou slzí,
 bolů, stesků, hořkých ztrát,
 nežli s resignací děsnou
 dvě ty růže v tůň tu klesnou —
 doba květu přec jen mine,
 lístky musí opadat . . .

Však to bude jen ta chvíle,
 kdy to začne prosou hřmít,
 loučení se s illusemi,
 odříkání, smutek němý —
 než ty růže v tůni klesnou —
 pak zas mohou šťastny být.

Jsou tu vážné dobré paní
 s vzornou péčí mateřskou,
 starosti jim čelo stíní,
 hudba nervosní je činí,
 pro tloušťku už netančí víc —
 a přec při tom šťastny jsou . . .

POSLEDNÍ POHÁDKA . . .

Má oči dobré, šedé, líné,
v nichž kmitne blesk jen bezděčně,
řeč rychle z tenkých rtů jí plyne,
má ráda slovo: »báječně . . .«

Vlas její rusý česán vždycky,
jak radí Bazar důkladný,
šat modní splývá harmonicky
s tím tílkem v celek bezvadný. —

Nač lhát? . . . Zjev její musím zřít
za dne i v noci v snění svém . . .
jest jitro nového to žití
či svit před smutným západem?

Oč moudřejší je komár malý,
jenž žije jedno podletí,
když jednou křídla trochu spálí,
už víckrát k ohni neletí! . . .

Má rusá slečno, tentokráte
se, vidíte, pranic nestane,
a k muce nové, děsné, klaté,
mé srdce, vidíte, nevzplane!

Když na Žofíně při koncertu
my setkáme se v letní dny,
na pozdrav můj vy polo v žertu
mi vraťte úklon obřadný!

A v lednu v bále, kdybych taky
vás k tanci vyzval všetečně,
vy rcete, mhouříc líné zraky:
»Jsem znavena již báječně!«

A setkám-li se někde s vámi
na filistrovských výletcích,
kde milosrdně dají dámy
za špatné vtipy krásný smích:

tak něco mluvte, jako včera
jste prohodila bezděčně:
»Láska je žití phylloxera,
však já — jsem zdráva báječně!«

Já tajně vzdychnu: Kdyby chtěla
 nás určit sudba k štěstí jen,
 pak nebyla by jistě směla
 zde stvořit tolik, tolik žen . . .

Tak budeme si stále zvykat
 a to tak vždycky řekneme,
 a budem to tak dlouho říkat,
 až tomu věřit budeme.

A byť i srdce pozvedalo
 svůj časem úpěnlivý hlas —
 to bude trvat jenom málo,
 a rozum umlčí jej zas.

Pak snad to snesu beze trudu,
 až půjdete s kýms k oltáři,
 pak snad i honosit se budu
 moudrostí onou komáří . . .

STARÁ KOMEDIE . . .

Je to tak stará známá komedie,
 jichž prožili jsme dost už v žití svém,
 a člověk přec se znovu v ni zas vžije
 a hrá ji s opravdovým zápallem . . .

Mou podobiznu v album uloží si
 k těm tvářím z minulosti ostatním
 a bude se jí s jiným smáti kdysi,
 tak jako se mnou teď se smává jim —

Mé řeči bude jednou vypravovat,
 jak o jiných to nyní činívá,
 má gesta bude směšně imitovat,
 mým pohledem se při tom zadívá —

Mé listy jsou jen několika články
 v řetězu listů, jež má od jiných,
 po čase tyto plaché, vroucí stránky
 jak předešlé ty vzbudí v ní jen smích —

Mé polibky si nechá jiným smýti,
 jak já jsem slíbal retů jiných sled —
 a stejně něžně budou zrcadlit
 ty její oči, bůhví, který hled —

Je to tak stará, známá komedie,
 jichž prožili jsme v žití svém už dost,
 však za diváky dvě zde bytostí je,
 jež vysílá k ní moje minulost;

dvě hnědých očí, plných zoufalosti,
 a šedých dvě zřít musím potají —
 dvě obětí zří na mne z minulosti
 a smutně k tomu hlavou kývají...

DVĚ SLOKY.

Mám rád ten soubor vděků tvých,
 tvůj zjev i chůzi, řeč i smích,
 tvých vlasů parfum i tvůj šat,
 má duše slyší v snění ráda
 z tvé hrudi i ten sykot hada,
 ač tuším, že mě uškne snad . . .

Ať uškne! Žití mého sen
 byl tuze draze zaplacen
 již než jsem znal tě, duše má —
 co s ním? Več ještě doufat smíme?
 Čím dráž ten život zaplatíme,
 tím méně pro nás ceny má . . .

VĚŘÍM.

Ničeho nechci, nezávidím
 a netoužím už po ničem,
 co ještě v žití vůbec sklidím,
 chci sebrat jenom na rtu tvém.

Vím, dnes mi patří vábná hlava
 i přimhouřených očí dvě,
 rty, bílá ručka, líce smavá
 i rozmarné to srdce tvé;

vším sklamán věřím dneska znovu
 tvým všechno sladkým, měkkým rtům,
 tvým slibům, každičkému slovu,
 tvým bezpočetným polibkům,

tvým přísahám, tvé vášni vroucí,
 jež v lících vždy ti zahoří,
 i to, čím slyším srdce tlouci,
 co šedivý zrak hovoří,

vše, vše, jak duše tvá si žádá,
 ba, kdybys zítra řekla, vím,
 »já neměla tě nikdy ráda« —
 i to ti, drahá, uvěřím . . .

PÍSEŇ

VE SLOHU STARÝCH MISTRŮ PSANÁ K MELODII
NEZNÁMÉHO SKLADATELE.

Jest jako z oleandru květ,
tak plna něhy líbezná,
když poutník bloudí řadu let,
u Jordánu jej najezne.

A hledím nazpět v život ten
až ke kyvům své kolíby:
já šťasten byl jen v onen den,
ježž osladily polibky,

Co může dát mi nyní svět,
co čas, co život ještě? — Nic!
Já našel oleandru květ
a nechci, nechci pranic víc!

Má dávná hořkost, vášně žár
i krve mojí plameny
teď vzaly na se květu tvar —
květ oleandru červený.

A slyším perské slavičky
v svém nitru ve dne v noci pět,
jich zpěv má jen dvě slabiky,
v nich kvete rudě teď můj svět . . .

ŽENA.

Zří člověk na vás . . . zadumá se
 a klesá v náruč vzpomínek . . .
 Jste vábivy tak v luzné kráse
 vy zjevy brunett, blondynek,
 že nemoh kdysi při stvoření
 vás Tvůrce ani zdobit líp —
 a přec jste buď jen poblouzení
 neb Stvořitelův špatný vtip !

Rajského blaha proudy řítí
 se z očí vašich zorničky —
 a přec se zřetelně tam svítí
 i plamen svůdné bludičky,
 a člověk důvěřivě jede
 za světla proudem v nadšení —
 až bludička jej náhle svede
 v hrozného bahno trápení !

Hlas váš jest jemný, nenucený
 a zvonivý jak drahý kov —
 a přec ton každý promyšlený
 i každé z nepatrných slov;
 spíš mluví u vás, než řeč dlouhá,
 mlčení vaše výmluvně —
 hruď vaše záhada je pouhá,
 jak záhadou je všechno vně!

Váš úsměv šálí, rozpaluje
 vznětlivou, dobrou, mužskou líc,
 jej vypočteně sesiluje
 vzdech, jenž vám maně vyjde z plic,
 a proto jen, by kynem ruky
 anebo kyvem vějíře
 jste mohly množit hrozné muky
 milujícího rytíře!

Váš cit — oh, u vás citem slova
 a slovy prázdné city jsou,
 i vaše soudnost rozumová
 jde cestou věru podivnou,
 i slzy vaše nejsou více
 než líčidlem a pastí zas —
 vždyť po nich kvetou vaše líce,
 vždyť slzy lehce chytnou nás!

A my? . . . Nám stále srdce naše
 bolestných dává dokladů,
 i kolem sebe zříme pláše
 výstražných hojnost příkladů,
 a když se někdy v rozechvění
 i přesvědčiti dovedem —
 vy zvábite nás v okamžení
 tím slovem, smíchem, pohledem!

Zas milujem vás s resignací,
 zas jdeme ve jho starých muk,
 jak prchlý otrok když se vrací,
 by slyšel zvyklých pout svých zvuk. —
 Jste naším zlem — bůh z moudré rady
 nás obmyslil as proto jím,
 že bez vás snad by býval tady
 až příliš člověk blaženým! . . .

Má zlatovlásko! Prázdnou výtkou
 a klamem jsou-li verše ty,
 jež psal jsem bolestí štván břitkou
 a sudbou svojí prokletý —
 ty vyvrát mi je v chvíli tklivé,
 až semkneš ramínkem mě svým —
 jsem z čeledi té důvěřivé
 a tobě všechno uvěřím . . .

V MELANCHOLICKÉM LESE.

Jak příšerným, jak teskným, divým
jest melancholický ten les!
Pletivem větví temným, křivým,
sem nejde ani paprsk dnes!

Slyš zoufalý ten vichr lkáti,
jenž pere v stromů vrcholy,
slyš, jak se táhlým praskem klátí
ty duby, břízy, topoly!

Tvé šedé oko žárem dýše,
a líčko tvé se rumění,
nuž, přitiskni je k mému tiše,
ať tonem v jednom plameni!

Na srdci svém nech srdce moje,
ať slyším zas je zvonem hřmít,
ať mohu smrtelného boje
na chvílku aspoň zapomnít!

Necht vášně žár v zrak náš noc sije
 — v mé hrudi noc už dávno tkví —
 mně bude plát tvá bílá šíje,
 tvůj zrak co hvězdy půlnoční!

Já krvácel jsem v mnoha bojích,
 mé rány stokrát zjitřely —
 že ti, kdož čtli to z veršů mojich,
 ni věřit tomu nechtěli! . . .

A v krev mou lidé jedy lili,
 můj zrak je strhán slzemi,
 mám k životu jen tolik síly,
 že umřít ještě nelze mi! . . .

Po smutném lese vítr sténá,
 jak lkal by jakés requiem —
 tys první lásky hodná žena,
 již poznal jsem kdy v žití svém.

Chceš mít s tím žitím smilování,
 a chceš mě šťastným viděti?
 Nech šedý zrak ten bez ustání
 se v moje oči vpíjeti

a sevři mě svým loktem bílým,
a polibků spust na mne rej —
já hlavu v ňadra tvoje schýlím,
a ty tu duši vylíbej . . .

AŤ . . .

(VARIACE NĚKOLIKA PŘEDCHÁZEJÍCÍCH STRAN.)

Já zbaven byl už v žití všeho,
 můj účet se vším uzavřen,
 já nečekal už praničeho,
 než čtvera chladných rakve stěn,
 bez zápalu, bez vzletu, síly,
 bez citu, přání, nadějí,
 já klidně kteroukoli chvíli
 byl bych šel z žití galejí.

Teď chci však žít! Mám život nový,
 mám zápal, doufám, mám i sil,
 chci býti roven vojínovi,
 jenž v boj jde, aby zvítězil!
 V mé hrudi nová láska vzplála,
 ji cit a vzlet zas projímá —
 to vše mi rusovláska dala,
 jež bájně šedé oči má!

A dala mi tu lásku k žití,
i víru v sebe, ve mě, v svět,
i naději, jež se mi třpytí
jak hvězda po dnech trapných běd,
já žebrák byl — v mé žití bědné
však ona vlila cenu, svit —
snad aby měla chvíle jedné
mě aspoň o co připravit! ...

JEN MILOVAT . . .

To, co ústa kantorova
 v čtveru bílých školních stěn
 v duši moji zasít chtěla,
 uchytlo se málo jen —
 moje touha záhy spěla
 za studiem srdce žen.

Celým žářem, silou duše
 já vše hleděl proniknout,
 každý pohled, úsměv, chvění,
 každý slední srdce kout,
 náhlou bledost, uzardění,
 mlčení i řečí proud!

Ó ty smutné resultáty!
 Hledej v světě, jak kde chceš,
 tolik stránek nejrozumnějších,
 tolik shody nenajdeš!
 steré oči, steré líce,
 v srdci hloupost nebo lež:

Duše žár a vzlet a sílu
 já jsem při tom utratil,
 mám pár smutných zkušeností,
 ty jsem draze zaplatil;
 studoval jsem do sytosti —
 daleko však zůstal cíl . . .

Astro podzimku ty mého,
 šedooká lásko má,
 nechci naslouchati více,
 co zní tvýma prsoma,
 nech mě líbat svoje líce,
 opíjej mě zrakoma!

Líbat jen a líbat zase —
 život má tak rychlý spád!
 Nechci více přemýšleti,
 nechci vše zas pochovat!
 Zima moje rychle letí —
 astro, chci jen milovat! . . .

LIST.

Co dělám, ptáš se, v těch dnech žáru,
jak trávím, vzdálen tebe sám
zde odpoledne plná varu,
jak mnoho večer vzpomínám?

Zda epos nebo román píši?
Jak zve se rek a rekyně?
Zda hrob jich velkou lásku stiší
a trpět budou nevinně?

Zda verše mé už vzrostly v knihu,
o niž se chlebodárci rvou? —
To všechno píšeš, drahá, v mihu,
však ptáš se mnoho najednou!

V ta odpoledne horkem hynu,
a nohy mé se loudají
po chodníkové dlažbě v stínu,
jejž staré domy vrhají.

A soucitně se dívám kolem
na líných spolubližních rej,
z nichž každého žár plní bolem
a rosí potem obličej.

Pak liduprázné ve kavárně
se trápím špatným doutníkem
a zívání své plaším marně
nějakým moudrým »Sborníkem«.

Že nemyslím, to věříš snadno,
i z těchto řádků vidíš snad —
však není možno, ani radno,
lze jenom trochu vzpomínat.

A já tě zřím v tom smutném lese
v kloboučku bílém, slaměném,
tvůj zjev se jako víla nese
po mechu kyprém, zeleném.

A slyším smích tvůj dovádívý
a mezi stromy houpat, chvět
pak vidím hamak pohyblivý
a dýchám dým z tvých cigarett.

A za chvíli zas, věř mi, drahá,
já piano sem slyším znít:
tvá ručka do kláves to sahá —
a mně hned začne teskno být.

I tetičku zřím tvoji šedou,
svou hlavu máš jí na klíně,
rty její historie předou
a smějete se dětinně.

Ba, od večera do svítání
a od svítání k noci zas
má duše bloudí bez přestání
za zjevem tvým tam v každý čas.

A to je vše. Můj román klidně
u druhé kapitoly spí,
milence plíseň zžírá bídně,
a verše tiše práchniví.

A večer? Večer! Mám rád věru
ten hvězdotřpytný, teplý čas!
Tu zasedáme v prvním šeru,
v němž brzy září plynu jas

u stolu, kde se před nás staví
 mok chutný, chladný, brunátný,
 na naši lásku, na tvé zdraví
 jej pije ret můj malátný.

I myslím, v této chvíli asi
 jak tetičce »noc dobrou« dáš
 a svoje lesklé, zlaté vlasy
 už v pokojíku rozplítáš,

a pozoruji sněťmi lípy,
 co hvězd plá v nebes okruhu
 a otřepané špatné vtipy
 poslouchám milých soudruhů . . .

V BUDOUCÍM PODZIMKU.

V ty večery, kdy vítr kvílí
za shaslým, šedým, smutným dnem,
my vejdem v jizby prostor milý
a v fauteuil k oknu zasednem.

Ze starých kamen šlehat bude
a praskat, hučet ohně žár,
a chvilkou vmetne listí rudé
v skla oken divý větrů svár.

My přitulíme hlavu k hlavě
a budeme si v oči zřít
a v zorníčkách nám bude žhavě
dvě zářných teček hovořit.

A chvilkou záře zrůžovělá
k obloze zrak náš přiláká,
kde viset budou zkrvavělá
a roztrhaná oblaka.

I budem o všem hovořiti,
 jak co se v mysli zahostí —
 vždyť vedle lásky postačiti
 můž k štěstí trocha hloupostí!

O románových milovnicích,
 o živých známých, neznámých,
 o větru, jenž lká po ulicích
 o dávných, zašlých časech svých,

o všem tom, co nám rvalo nitro,
 o bojích, v nichž nám vlhnul zrak,
 jak smutno bylo žití jitro,
 jak černý zakrýval je mrak. —

A v rozkoši a rozechvění
 my stulíme se k sobě blíž —
 a zašeptneme jako v snění:
 »Och, to je dávno, dávno již . . .«

A jedna tato věta pouhá
 s tím vším, co v srdci šelestí,
 nám bude dražší nežli dlouhá
 a velká hymna o štěstí . . .

AŽ UMRU ...

Až umru? ... Bože, jak v den jiný
se bude život dále brát;
nach zory z rána, večer stíny —
eh, známe už ten starý řád!

Po vlastech našich budou asi
dál v sybaritském přepychu
zas špatné verše, bídné časy
a hloupost bujet po tichu.

»Byl jedním z prvních ...« a tak dále
v žurnálech bude zase stát —
ti první mrou nám neustále,
však do živých se musí prát!

A přátelé i nepřátelé
přes jméno moje půjdou dál:
já mnohého tak zlobil skvěle,
já mnohému tak v cestě stál!

Jen přísný kritik s břitkým pérem
soud s mými verši zavede —
rod žlutých molů v koutě šerém
as ortel na nich provede.

A člověk nebude zde více,
než s větve záhy spadlý list,
jenž hezky bujet začal sice,
však větrům padl za kořist.

Vše jedno. Ať se tomu davu
pak ráčí o mně co chce zdát —
já znal zde jednu drahou hlavu
a vím, ta bude vzpomínat.

Líc bílá jako růže vodní,
zrak šedý, jemně dumavý,
a na té hlavě vlasy modní
jak resedy květ ryšavý.

Ta podepře se rukou bílou
za podvečerních teskných chvil,
a řečí známou, roztomilou
ti rtové šeptnou: »fešák byl« . . .

Teď rcete mi, co pověst, sláva,
řeč přátel, světa, žití cíl?
Ta jedna zlatá, drahá hlava
vzpomíná teskně: fešák byl! . . .

NA VĚČNOST.

V života divém vlnobití
 nás církev, zákon nepojí,
 my sešli se tak v trudném žití
 jako dvě vlny v příboji.

Mě těší, že v tom víru všeho,
 kde nad city jde cifer řad,
 znám duši přec, jež řádem jeho,
 tak přísným, zná též pohrdat!

Jsa zbaven víry k světu, bohu
 a zoufaje nad žitím svým,
 teď aspoň lásce věřit mohu,
 a toť mým credem posledním.

Teď chci ten kalich usouzený
 po boku tvém, má duše, pít,
 chci dál žít život pohrzený,
 dál krvácet — však přece žít!

Ať mravokárci, hlupci davem
nad námi k soudu stáhnou ret —
my zhrdajíce jejich mravem,
soud posměchem jim dáme zpět.

A v rozkoši si prožít smíme,
až do mohyly život ten —
vždyť si jej, drahá, zaplatíme
ctí, krví — a to svojí jen . . .

MODLITBA.

Ty věčný, věčně zapíraný
 a přece nikdy zapřený,
 při každém kroku kolem znaný,
 a nikde nikdy spatřený,
 Ty přenesmírný Tvůrce všeho,
 ó můž-li před velebnost Tvou
 hlas červa vstoupit nicotného
 se svojí prosbou odvážnou —
 mé koleno, jež nikdy v žití
 se nesklonilo, klesá teď,
 z mých prsou modlitba se řítí —
 ó bože, laskavě k ní hleď!

Ne za sebe, ne za svou slávu,
 ne za své štěstí, za svůj klid
 — já nelačnil po laurech davu
 a umíraje zvyk jsem žít —

však za tu bytost dobrou, sladkou,
 jež není sestrou mi, ni matkou
 a přec mi v bídném žití vším,
 dnes ruce spínám k nohous Tvým!

Tvůj anděl nechť svou perut bílou
 nad zlatou hlavou povznáší,
 a mrak a bouř nechť vši svou silou
 už předem v dálku zaplaší,
 nechť očím nedá vědět ani,
 co je to slza palčivá
 — krom té, již radost z nenadání
 na dlouhé řasy věšívá —
 nechť chrání bílé čílko její
 před zlobou vrásek, teskných rýh,
 nechť chrání v jejím obličejí
 dvě lilií mi nádherných,
 nechť v žití, v snění vždy ji vede
 jen příjemnýma cestama,
 jak parkem, kde jsou růže bledé,
 jež ona tolik ráda má!

Ó Tvůrče, ve své minulosti
 já každým slovem, dechem svým
 těm, k nimž jsem přilnul náklonností,
 jsem byl vždy jenom neštěstím —

dnes před budoucnem chvím se skrytě
 jak před popravou drsný kat —
 ó prosím za to drahé dítě,
 jež mám tak nekonečně rád:
 ať jejího vůz štěstí jede
 přes moji raděj mrtvolu —
 když ta jen cesta k štěstí vede,
 a já to snesu bez bolu!

A pakli v žití perspektivě
 i bez mne, bože, čeká ji,
 že bída, žal ji skruší divě,
 že čelo vrásky zorají,
 že šedé oči plakat mají,
 že zbledne granátový ret
 nad vysněnými nyní ráji,
 nad smutnou troskou mladých let —
 necht raděj hned k ní smrt jde tiše,
 ten nejmilejší v žití druh,
 tak tiše, jako s modré výše
 jde světlý večer v letní luh...

IV.

POSLEDNÍ POHÁDKA.

K DOKONČENÍ SVATEBNÍ TOILETTY.

Já přísahám, že nikdy v žití
 ať kamkoli se verš můj nes,
 jsem nechtěl tolik lesku vlítí
 a třpytu, kouzla v něj jak dnes,
 ba chtěl bych, zlatovlásko moje,
 by dle té fráze omšelé
 se měnily dnes v perel roje
 ty moje verše nesmělé.

V ty perly šedé mdlého lesku,
 jež planou líně jak tvůj zrak,
 o kterých sníváš polo v stesku
 a polo v nadšení zas tak;
 ach, ty bych sázel s hrdým čelem
 na šíj tvou, ruce, do vlasů,
 by na tě zrak žen v světě celém
 zřel v závisti a úžasu . . .

LÁSKA.

Řasnatá zeleň nade hlavou,
 z ní vanou písně, šum a chlad,
 a noha kráčí měkkou travou —
 oh, mám ty naše lesy rád!

To bylo včera kolem páté...
 Daleký západ leskem plál,
 jenž stromovím jak dráty zlaté
 na kmeny, trávu prokmital.

Zpěv ptáků, cvrčků, bzukot muší,
 šum listí, kroků ve trávě —
 vše různé tak, však v tvoji duši
 zní harmonicky, dumavě!

A vůni dýše tráva, kmeny;
 toť parfum lesní idylly,
 v níž zlaté vlasy moje ženy
 jak dálné slunce zářily.

Tak jdem a ona ke mně vznáší
své oči, v něž pad slunce svit:
»Rci, možno-li, zda lásku naši
si dovedeme představit?«

»»Hm, lásku? Ano. Jest to žena
tak půvabná jak víly zjev —««
»Však není vzdušná, vybájená,
v ní život jest a proudí krev.«

»»A jak dvě hvězdy zářné, žhavé
se chví a palí její zrak —««
»A vlasy má jak půlnoc tmavé
a v nich má planý, rudý mák.«

»»A šat má moderní tak skřem —««
»Ne, šatem není pokrytá;
je zahalena bílým florem,
jímž krása její prosvítá.«

»»A nožka její malá, bosá,
se šine v chůzi souladné —««
»Jde tak, že s trávy na zem rosa
pod krokem jejím nespadne.«

»»A ladně doplňuje celek
dvě sametových ruček těch —««
»A v pravé má pár immortelek
a prstík drží na ústech.«

»»A bydlí u mně!««

»U mně!«

»U mně!««

Boj polibky je skončován.
A korunami stromů šumně
ševelí teplý větru van;

již slunce shaslo, rudá záře,
se mezi stromy v dálce stkví,
a nad les stoupá měsíc v páře
žlut jak kýs citron obrovský.

A jdouce chvěli jsme se maně
a měli jeden pocit jen,
že třetí kdos po naší straně
jde lehce, tiše, neviděn.

A přijdem domů, on je s námi;
a když pak lampu shasneme,
tlak vzdušné ručky cítím známý,
jenž ved mě ke rtům ženy mé . . .

V TÉ DOBĚ POHNUTÉ . . .

LIST JAROSLAVU VRCHLICKÉMU
ZA „JARNÍ EPIŠTOLU“ Z KNIHY : DNI A NOCI.

V té době pohnuté, jež v obra vzrůstá denně,
jež plna paradox, sentencí, zázraků,
kdy volnost, svoboda se daří utěšeně
pod paragrafů jhem a v stínu bodáků,

v té době pohnuté, kdy pokrytectví zraje,
kdy pravda umírá, lži nohou zdupána,
kdy lidskost uniká kams v nadpozemské kraje,
kdy rozum nad city hrá roli tyрана,

v té době pohnuté, kdy u nás všechno hnije,
kdy musíme si zrak obestříť frasemi,
by děsná zoufalost, jež pod pravdou se kryje,
nám zhnusit nemohla ten život na zemi,

v té době pohnuté, kdy zápal, svoje síly
náš národ v směšnostech probíjí úžasně,
kdy příliš mladí jsme, abychom vážně žili,
a k žití jarému sestárli předčasně,

v té době pohnuté, kdy v naší satirice
se rojí vtipy zlé na Botič, na tchyně,
pátorská kritika kdy hloupne víc a více,
a v slokách pro panny zří spásu jediné,

v té době pohnuté, kdy naděje se ztrácí,
že zásvit lepších dnů se přec jen dostaví,
kdy člověk žije už jen tupou resignací
a vleče úhorem ten život zdlouhavý —

dle Tvého receptu jsem začal věnec plésti,
jím škrtím černý spleen, jím škrtím bídu zlou,
a k němu roste mi dost drobných kvítků
štěstí —

Chceš znát jich několik? jich vůni vábivou?

Mít bytost u sebe, již jsem si moh jen přát:
tak luznou, rozmarnou, tak jemnou, vznešenou,
již budím polibky, jež s polibky jde spát
a již je polibek i trestem, odměnou,

jí kouzlit úsměvy na bílé, jemné líci,
nad nimiž vypukám v smích sám jak děčko
pak,
ji hladit, líbat vlas se jako zlato stkvící
a číst, co srdce jí diktuje v šedý zrak,

a jít s ní z večera ulicí oživenou,
kde světlo v krámech plá, kde hučí lidstva
dav,

a být jím unášen a duší rozechvěnou
přec cítit samotu dvou milujících hlav,

a v hlavě verše kout a slyšet sloky šumět,
a v srdci hudbu mít, jež láká ke smíchu,
a skvostným nápadům své ženy porozumět,
s ní šatům divit se a barvě tepichů —

a bez vzpomínek žít, jak bych byl zrozen
včera,

žít žitím dítěte, jež vyhřívá se kdes,
nehledět do zítřka a nelekat se šera,
jen slunce, slunce mít a cítit slunné »dnes« —

Zde trochu vůně máš, zde trochu toho světla
jež padly v pravý čas v tu chorou duši
mou —

vždyť jinak byla by tma šílenství tam vletla
nad vlastní prázdnotou a dobou pohnutou . . .

PÍSEŇ.

Ó nech mne zírat ve své oko,
 v tu šedou barvu popele!
 Mně jest, jak by tam přehluboko
 zněl pohádky hlas veselé.

Den chmurný je, a listí víří,
 a sníh už větrem poletá,
 v mé hlavě četa netopýří
 zas bouří stokrát prokletá!

Než mě zas život schvátí lítě,
 chci zírat v zrak tvůj přesladký —
 mám chvíli, že chci být jak dítě,
 jež věří v šedé pohádky! . . .

INTIMNÍ SLOKY.

Sem slova lesklá, verše hladké,
sem rýmy plné, zvonivé,
chci popsat jedno kouzlo sladké
té lásky naší bláznivé!

Já vídal svoji ženu zlatou
za bouřných roků svobodných
tak mnohou věcí zaujatou,
v tak mnohých scénách lahodných!

Mé zraky v divadle ji zřely:
jak vábná byla láska má!
Když reci na jevišti mřeli,
jak tleskávala ručkama!

A noc to únorová byla,
a venku jinovatka, mráz,
a sálem se jen vůně lila,
a světél proud a taktů ráz,

tam tančila tak rozechvěna
a plna plesných výkřiků,
jak by to byla zosobněna
ta poesie valčíku!

Já s ní — to měla rudé šaty
a bílý závoj na lících —
šel často, když plál západ zlatý,
po oživených ulicích,

já lovil pohledy a slova
a vtip, jenž se jí na rtech chvěl,
a vším tím jsem se znova, znova
tak šíleně rád opíjel!

A chvíle v jejím pokojíku
za odpolední nálady
při vonné kávě, smíchu, křiku
nad bizarními nápady!

Já šťasten byl, když chvilkou v letu
se dotk mne šatů jejích lem,
já s vášní šátek tiskl k retu,
jež napustila parfumem!

Teď mým je vše z té minulosti
 a nad to více tisíckrát —
 a člověk přec těch naivností
 si vzpomíná tak rád, tak rád . . .

A všechno do paměti vsuje,
 jak perly na niť hedvábnou,
 a každý den ten přistupuje
 tam s novou chvílí půvabnou.

Hle, drahokam mi přibyl včera:
 Já vplížil se tak nevinně
 do vůně mystického šera,
 ku teplým kamnům kuchyně.

Tam žena moje s ručkou sněžnou
 až k oblým loktům nahatou
 a se zástěrou velkou, režnou,
 pod krčkem nějak připjatou

tu mísu zvedá, hrnek staví,
 tu zase cosi počítá,
 tu posiluje oheň žhavý,
 tu rozkazuje, přemítá,

a chvilkou z dvířek plotny padne
zář růžová jí na líci,
a v této vůni divné, ladné
tak stojí vážná, vábící,

že je mně, jak by v chyši svojí
ta čarodějka spanilá
pro nekonečnou lásku moji
kouzelný nápoj vařila,

by znovu moje oči jala,
mou duší znovu zachvěla
a — když mi srdce dávno vzala,
i hlavu spletla docela!

Ba spletla juž! V té její síni
jsem lapen, zmámen, opit vším —
i hrdlo sevřela mi nyní —
však nejsem zrovna nešťastným! . . .

Ó kuchyně! Já beze studu
zde neváhám se vyznati:
kéž nejkrasším, co psáti budu,
ti mohu veršem žehnati!

A cyniků a břichopásků
soud sdílím nyní v prsou svých:
i já jsem našel v lásce lásku
ve prostorách tvých lahodných! . . .

SKIZZA JESENĚ.

Již jde tím tichým, drobným krokem,
jde lesem, nivou, ulicí
ta stará panna s modrým okem
a bledou barvou na líci.

Mdlý slunce, lesk jí rudým zlatem
do prostříbřených vlasů kles,
a vítr trhá jejím šatem
jak rozpustilý, hravý pes.

Ten šat je omšen, místy kmitne
to záplatou v něm křiklavou;
má klobouk formy starožitné
s vlající pentlí žlutavou.

Má v ruce astru, květ, zkad zírání
stesk po dobách, jež bývaly...
má parasol, jež neotvírá —
neb slunce teď už nepálí...

A chodí tichým, drobným krokem
po lese, nivě, ulici
ta stará panna s modrým okem
a bledou barvou na líci.

— Tak v šerých dnech vždy nachází si
pár míst těch láska zrazená,
kde v květech, vůni kdysi, kdysi,
jí líbával líc . . . ramena . . .

a špičkou svého parasolu
do trávy tuká, do snětí,
co každý rok jí srdcem dolů
jak hořká jehla proletí. —

Pryč láska, květy, pryč lesk žhavý,
pryč vše, co bylo nejdražší —
a vítr, ten pes její hravý,
jen suchým listím haraší . . .

Přijď, ženo, k nám! Přijď za večera,
kdy bolest bývá příšernou
a vítr honí mračna šerá
a třese každou lucernou!

Přijď k nám, ubohá! V jizbě naší
je fauteuil z doby rokoka,
a teplo z kamen zimu plaší,
a lampa září s vysoka!

Přijď, poslouchej! Mně veršů chasa
sic duši často odnese —
však žena moje zlatovlasá
vždy povídá a směje se!

Přijď, nechod' po těch smutných polích
a lese pustém, zčernalém,
kde lká cos, úpí v stromech holých
jak bolest v srdci zoufalém!

Přijď! V té večerní chvíli naší
je letních nocí hvězdný třpyt,
jenž tvoji bolest jistě splaší
a vykouzlí ti dávný klid! . . .

A zatím pole, les a pláně
háv vezmou zářný, nevinný —
jak by ti kdos zas vsypal na ně
ty bílé, letní květiny . . .

SVÉMU NAKLADATELI.

Už ze severu vane chlad,
 už mnohý list zas na zem spad,
 vše žloutne, schne a padá;
 zem ukládá si šlojíř z par,
 a slunce ztrácí lesk a žár,
 a hnědnou pole, lada.

Už klasy sžaty, sebrány,
 už plody stromů sčesány
 i v sadech hrozny vína,
 a brambor ani řípy již
 na poli státi nevidíš,
 v klín rolník ruce spíná. —

Či, bych se vpravil v prosy tok,
 co vysvitnout má z těchto slok,
 jest: že je podzim tady,
 že, co jsi viděl kdysi kvést,
 to musí nyní plody nést,
 jež sbírají se všady.

Hej, pane drahý, já bych rád
tím právem polí, stromů, lad
i hroznů vína v sadě,
co u mne kvetlo, žár když plál,
co jsem svou krví zalíval —
měl také pohromadě!

A byť ta moje úroda
na velké roli národa
jen byla nepatrná:
na stromech jenom pláňata,
žeň klasná málo bohatá,
u vína trpká zrna —

přec vidět chci, čím božství díl
kdys ve mně bouřil, lkal a žil,
svou radost, bolest, muka —
jak co kdy srdcem prolítne,
jak co kdy slovo zachytne
a v papír vpíše ruka!

Jen rychle! Rychle pádí čas,
a rychle nyní plíseň, mráz
se na verše nám sází —
pak — kdo ví? . . . Dnes je člověk zdrav,
a za tři dny už hlíny dav
se na rakev mu hází! . . .

— Než promiňte! . . . Tot zvykem mým,
že bývám sentimentálním,
jsemť děckem svojí doby:
my v pozemském tom ploužení
jen jedno máme znamení,
tož hroby, hroby, hroby! —

Nuž tiskněte! Mám přátele,
jichž úhor pln je plevele,
ti klasy rvou z mých polí —
když je to přítel, řeknu: nuž
přimhuřme zrak, jsem dobrý muž —
však cizí též — to bolí!

Jen tiskněte! Ať ze zvyku
zas jistá kasta kritiků
s tou noblessou svou známou
na plody moje vrhne se,
z nich všechna zrnka vytřese
a spokojí se slamou!

Jen tiskněte! Už v prsou svých
van cítím větrů podzimních
přes uschlé květy mládí;
už není víc té hořkosti,
však ne též bouřné radosti —
jen klid, jež máme rádi.

Je šedý den. A do oken
mi bije deště táhlý sten
a z kamen teplo dýše,
a člověk chvilkou usíná
a chvilkou klidně vzpomíná
a usmívá se tiše.

A žena moje škádlivá
mně naproti cos vyšívá
— má žena s hlavou zlatou —
teď směje se mi vesele:
mně vrásku našla na čele —
už nevím, kolikátou . . .

MOUDROST ŽIVOTA.

ROBERTU MAREŠOVI.

Bratře, šinul jsem se světem
celou čtvrtku století,
jež se trním, planým květem
rylo do mé paměti;
den ten mého žití krátký
halil se jen do mračen —
jak by večer tu — zřím zpátky:
čím byl celý život ten?

Jako na sta jiných snílků,
kterým mládí pění krev,
povznášel jsem i já chvílku
ideálů korouhev —
ale záhy tyto cáry
hodil rozum do bláta,
shasly krve bujné žáry,
hrud' je zimou prováta.

Mnohé bludy, které skryly
 věky korou omšelou,
 chtěl jsem bořit v mnohé chvíli
 básní svojí nesmělou,
 šel jsem naší drahou zemí
 jak Don Quijote zmámený —
 blázni u nás smáli se mi,
 moudří brali kameny.

S každou slzou, s každým smutkem,
 s každým vzdechem bližních svých
 soustrast cítě, živým skutkem
 těšit chtěl jsem nešťastných —
 zře však hledy pátravými
 v duše jim a ve zraky,
 zřel jsem, víc než nešťastnými
 ještě že jsou bídáky.

Všude plno jedu, zloby,
 řečí, poklon učených,
 hloupě se jak pávi zdobí,
 maskou citů líčených;
 plní frásí poletavých
 krmí se tak vzájemně
 v pohledech a řečích lhavých
 nadšeně a dojemně!

Bratře, znáš to zvíře malé,
 jež svůj tuhý domeček
 drsnou cestou vytrvale
 nese moudře celý věk?
 Když je jasno, slunce svítí,
 vylezá rád z domku ven,
 když se s nebe bouře řítí,
 sedí doma celý den . . .

Vryl jsem v srdci křížek mnohý
 k lecčemu, co měl jsem se rád,
 opustil jsem mnohé bohy,
 k nimž jsem klekal častokrát;
 věř mi, nad tu moudrost není,
 již má hlemýžď v domku svém —
 nač co bořit? Hloupé snění!
 Chci být dobrým občanem!

Můj zde večer . . . Večer? . . . Ano!
 Slovo to mne neděsí.
 Zataženo bylo ráno
 černavými nebesy.
 Mraky přešly. Klidně, tiše
 mizí slední chmury šer,
 šedivý jas kane s výše,
 jde až k srdci do nader.

Znáš ty oči šedé, líné?
 Mnohý verš jsem o nich psal.
 Z nich mi nyní všechno plyne,
 čeho jsem kdy v světě ždal.
 V nich je skryto na sta básní,
 jež já denně čísti smím —
 večer můj se, bratře, jasní
 drahým svitem šedivým.

Žiju nyní bez soucitu,
 bez účasti k lidem všem,
 los můj psán v těch očí svitu,
 a já čtu jej s pokojem.
 Co mě život učil, jesti
 v tom, co denně řeknu jí:
 Nechci víc, než býti k štěstí
 zrakům, které miluji . . .

V PŘÍSTAVĚ.

Kde jsou ony bouřné roky,
 kde je dávných lásek řad,
 kde ty teskné, hořké sloky,
 kam jsem všechnu bolest klad!?

Časy divné, dávné časy! . . .
 A ty roky míjejí
 a my jdeme všichni asi
 žití všední kolejí . . .

Avšak těmi verši mými
 zpiti jsou teď poeti,
 dle nich tepou nové rýmy,
 plné slz a prokletí,

dnes je hořkým ku své milé
 mnohý básník po vlastech,
 v časopisy, knížky bílé
 vrhá kousavý svůj vzdech —

proč? Ó dámy, prosím nyní,
odpusťte těm druhům mým:
vy ni oni nejsou vinni —
jenom já jsem vinen vším!

Přejdou dny ty, přejdou časy,
a jak roky míjejí,
jak já, vy i oni asi
půjdou všední kolejí.

Já svůj žal i radost zase,
nejkrásnější z veršů svých,
ženě svojí zlatovlasé
píšu do rtů nachových.

Pár knih už dal jsem v ty rtíky,
aniž by svět číst je směl —
pro klid duše — bohudíky,
pro mou slávu — bohužel...

FINALE.

Snad je to tichý léta sklon,
 snad je to klidný podzim již —
 života vážný, dumný ton
 den za dnem táhne ke mně blíž.

Ať to, či ono — těší nás
 ten dávno vytoužený klid,
 my měli mračný bouřný čas,
 teď máme mírný zlatý svit.

V něm chvilkou zablyskne to sic,
 však bez děsu a bez hřmění —
 je to jen záře blýskavic,
 jež neruší nás ze snění.

My měli máj; byl jeden ples
 pln vůně, zpěvu, překrásný —
 však kdyby se nám vrátil dnes,
 my víme: byl by nevčasný.

V něm často žárem zemdlel zrak,
v něm se jen touhy dráždily
a vůní, leskem často tak
duch býval těžce opilý.

Je po všem. Nynější náš smích
je úsměv bez všech hlaholů,
avšak i slzy ve zracích
už tekou zcela bez bolu.

Ať se svět bouří, víří, rve,
my rádi jdeme z něho zpět
ve čtyři stěny jizby své,
v náš malý, drahý, klidný svět.

Jak rádi máme chvíli tu,
kdy tma vše skrývá dokola
a na podlaze ve kmitu
zář z kamen mocně plápolá!

Jak rád tu hovor zapředu
vždy milý, třeba bez krásy:
co bude zítra k obědu,
jak bídné venku počasí —

A není to snad duše rez —
čas přísný chce to takto mít:
máj bouřný vůni má a ples,
a říjen snění, ticho, klid.

A kdyby nyní pomalu
i zima zlá už přišla k nám,
vím, že se člověk bez žalu
jen usměje svým šedinám.

My víme: přijde. Přijde i
ta smrt, jež obrátí nás v prach,
však touto nutnou ideí
se neděsíme ani v snách.

Až přijde jednou chvíle ta,
vid', půjdem s klidem v nitru svém,
vždyť v mocné hymně života
jsme byli notou, výkřikem,

a nežli vyzněl výkřik ten,
jsme vpili všechno duší svou:
lesk jitra, zamračený den
pak západ s krásnou záplavou...

v

OKNO DO ŽIVOTA OTEVŘENO...

PŘI ZÁPADU.

Ta divná odpolední chvíle,
 kdy západ začne plápolat!
 Tu člověk v dlaně hlavu chýle
 vzpomínkám nemůž odolat!

Ta nebesa, tak leskuplna,
 tak září štědra, vznešena,
 že v šedé dáli mraků vlna
 jest jimi krásně zlacena! . . .

Ó mladé sny, ó touhy mládí,
 kdy raketou verš první vzlet! . . .
 A drsný život dále pádí —
 kam člověk cílil! . . . Kde je teď! . . .

A západ zvolna dokrvácí,
 a zlatá červeň zhasíná,
 a člověk s trpkou resignací
 jen dál a dále vzpomíná!

Čas urval veršům sílu, vzlety,
 a setřel s křídel jejich pel,
 a strhal s duše všechny květy —
 jen člověka zde zapomněl! . . .

Teď v šedý prostor kanceláře
 na hrozných číslic hromadu,
 jak z mladosti sen, padá záře
 mu hasnouceho západu.

V těch stěnách verš je tíhou spjatý
 a bojácný a churavý
 jak pták, jenž o železné dráty
 si v kleci hlavu krvaví . . .

ZE STUDIÍ K „ŠTĚSTÍ“.

I.

PÍSEŇ Z KNIHY „MAGDALENA“.

Nic není tady cele tvým,
 až na tu žhavou touhu nitra —
 to slunce s teplem blaživým
 snad chladné mraky skryjí zítra,
 ty květy, jež ti voní dnes,
 snad víc už neuzříš kvést zítra,
 pták, jenž ti pěje venku dnes,
 v jih dálný odletí snad zítra —
 ach zítra, zítra
 ty budeš možná mrtvým též,
 a pro tu žhavou touhu nitra
 jen to máš, co dnes užiješ!

Vždyť není nic na světě tvým,
 až na tu žhavou touhu nitra —
 ty rty, jež spjíš ohněm svým,
 snad mrtvými též budou zítra,

do vlasů, které hladíš dnes,
smrt kostnatá snad sáhne zítra,
a sladké písně tvojí ples
snad v requiem se změní zítra —
 ach zítra, zítra
ty budeš možná mrtvým též:
dnes užívej — pro touhu nitra
jen to máš, co dnes užiješ! . . .

STROMY V MĚSTĚ.

Ve spoustě domů, skladů, oken, firem
 a v pásech chodníků a dláždění,
 kde vozy, kočáry se hrnou vírem
 a lidé v pestrém hemžení,

mě dojmou vždy ty stromy smutně čnící,
 ať v aleji, ať v park jsou stěsnány,
 ten pozdrav přírody, vždy zdravím chvilí,
 sem v pouta městská urvaný!

Tak nějak s bázní zvedají své hlavy,
 jak v škamnách zakřiknutí školáci,
 a resignují, ať den plá v ně žhavý,
 či vítr jimi burácí.

Jich zeleň chorá, bez lesku a šťávy
 je divně zažloutlá neb vybledlá,
 jak člověka líc, jemuž na kmen zdraví
 zlá nemoc záhy usedla.

Jim teskno jistě po venkovské nivě,
po zamodralých lesích v obzoru,
po ptácích, kteří korunami živě
se honí v hlučném hovoru.

Jim teskno jistě po oblacích skvoucích,
jež jim zde kouř a mlha zakrývá,
po barvách nebes za večerů žhoucích,
když zem se v páry odívá.

Když slyší někdy řeč, již milující
zde šeptají při světle plynovém,
jim teskno as po kraji při měsíci —
jen tam v nich láska domovem.

V nich není s jarem svěžesti a síly,
jež tlačí v rudých pupenů se tvar,
ba nestály by, kdyby nemusily,
o zelených těch listů pár.

A když šum města roste, pustnou lada
a podzimní van vzduchem zavěje,
tu přímo s radostí těch věžňů řada
háv svléká marné naděje ...

ZE STUDIÍ K „ŠTĚSTÍ“.

II.

A POKUD SMRT ...

PANÍ ANTONII HOŘÍNKOVÉ.

A pokud smrt nám odpočinout nedá,
 pěst osudu nás sterou ranou bije —
 však člověk v každé útěchu si shledá
 a konečně vše s resignací žije.

Ba, zvykne tak, jak oprati a biči
 kůň zvyká na své dráze každodenní,
 a když mu bič kol uší nezafičí,
 hned v nepokojném stane udivení.

Když pak nám štěstí kmitne v řídké chvíli,
 tu třeseme se úzkostí a strachy,
 jako když ukrad šperk kdes nahodilý
 a skrývá se s ním v bázni zloděj plachý . .

TAK JAKO TENKRÁT . . .

Dnes přišla chvílka — lehkých veršů pár
 mi přinesla, jež vrh jsem na papír.
 A venku divě hučel větrů svár
 a kol mých oken bouřil sněžný vír.

Mně bylo volno; tíha duše v ráz
 skanula jemně v těchto veršů řad,
 mně bylo jako v první lásky čas,
 když první polibek byl právě pad.

A když ta chvílka odcházela v dál,
 mně začlo náhle divně teskno být,
 já slyšel zas, jak vítr venku vál,
 a viděl zas, jak sníh mi v okno vlít.

A bylo mi jak v první lásky čas
 ve starém parku s vlhkým stínem tím —
 šla, slíbila, že přijde zítra zas,
 já tušil však, že víc ji nespátrím . . .

ZE STUDIÍ K „ŠTĚSTÍ“.

III.

R A D A.

VOJTĚCHU HOŘÍNKOVÍ.

Když slepé štěstí zaletí
tak maně na tvou hrud',
vše rychle vem, co nese ti,
však jako hrob tich buď!

To asi někde na chvíli
si strážce jeho zdřím,
zlý stařík, Osud zavilý,
jenž zve je vězněm svým.

To „šťasten jsem!“ ať vždy tvůj duch
uškrtní v prsou tvých —
ten stařík má tak jemný sluch
a má tak hrozný smích...

V RÁMCI IDYLLY.

Je v lese villa; hustou třásní
 k ní stromů klenba všude lne,
 je tak, jak čítává se v básni:
 dvou ptáků hnízdo útulné.

Les odpočívá v lesku žhavém,
 ni lístek se tam nehýbá;
 na květu v trávě červenavém
 se spící motýl kolíbá.

Na sosnách visí pryskyřice
 jak zlatožluté pupence
 a silně páchne do směsice
 té vůně z květin července.

Klid všudy . . . i to ptáče v půli
 své písni zmlklo unylé — —
 jen hlavy dvě se k sobě tulí
 tam v jednom okně ve ville.

Hoch s dívkou . . . Ona rozpačitě
cíp kapesního šátku rve . . .
on chvílemi se snaží skrytě
cíp druhý lapit v prsty své . . .

A rdí se oba do krvava,
ač řekli si jen v šepotu,
že je ta chvíle tuze žhavá,
a les že klesl v dřímotu.

Dva milující . . . Tak to bývá,
toť léto žití, léta květ . . .
Kde je ta doba čistá, snívá,
těch směšných, sladkých šestnáct let!

Tu náhle s jedné svěží sněti
list jako citron žlutavý
se utrhl, ve spirále letí
a pod oknem pad do trávy . . .

Ten vzrušil oba . . . Vyčítavě
na onu sněť zrak upřeli . . .
pak hledli na ten lístek v trávě
a žal je schvátil . . . Mlčeli . . .

Cos mrtvého to mezi nimi
v zem bujnou slétlo potichu:
tot žlutá navštívenka zimy
letnímu tomu přepychu,

tot první vráska v bílém čele,
na hlavě první bílý vlas
a slovo jedem přioštělé,
jež padlo prvně v lásky čas...

Vše zhyne... zhyne... Listy zblednou,
žár zajde, v lese bude chlad,
ta villa bude pusta jednou
a také srdce jejich snad...

Mlčeli... Hlavy oddálili...
On čelo skládá do dlaní...
Ona zří sněťmi, jak mrak bílý
po žhavém nebi uhání...

ZE STUDIÍ K „ŠTĚSTÍ“.

IV.

V ČERNÉ HODINĚ.

Jest toto štěstím? Všecko svým zovu,
co jsem si netroufal kdy ani chtít,
po hrozných bouřích ke květu znovu
žene zas chorý ten strom mého žití.

Tesknil jsem, zoufal, zřek se už touhy —
těch starých bolestí více už není —
však což je v srdci echa zvuk dlouhý?
Co značí věčné to bolestné chvění?

Smrt kdyby řekla: Pojď nyní se mnou,
dechnem mráz na strom, jenž počal kvést! —
Rád šel bych s jakous nadějí temnou...
bože můj, bože můj, co je to štěstí?...

OBSAH.

	Str.
S novou knihou	7

I. PLANÝ MÁK.

Resignace	12
První den podzimní	13
Ke kapitolám z mého románu: Album	15
Podzimní causerie	19
Píseň v podzimku	25
Lístek z minulosti	26
Na známých místech	27
Elegie	30
Včera už	33
Jako jarní	36
Ach, život prchá	38
Kapitola z mojí „Bohěmy“	41
Bálová květina	43
Dny	47
Fantastická ballada	48
Pod dívčí hlavičku Al. Seiferta	50
Můj domov	51

	S tr.
Letní causerie	54
Z antických motivů. I. Vavřín	60
II. Tehdy a dnes	63
III. Artemis	64
Májový večer	68

II. KVĚT OCÚNU.

V té psotě žití, uvěř mi	73
------------------------------------	----

III. SMUTNÁ EROTIKA.

Hedva a Jiřina	87
Poslední pohádka	90
Stará komedie	93
Dvě sloky	95
Věřím	96
Píseň ve slohu starých mistrů psaná k melodii neznámého skladatele	98
Žena	100
V melancholickém lese	103
Ať	106
Jen milovat	108
List	110
V budoucím podzimku	114
Až umru	116
Na věčnost	119
Modlitba	121

IV. POSLEDNÍ POHÁDKA.

K dokončení svatební toalety	127
Láska	128
V té době pohnuté	131

	Str.
Píseň	134
Intimní sloky	135
Skizza jeseně	140
Svému nakladateli	143
Moudrost života	147
V přístavě	151
Finale	153

V. OKNO DO ŽIVOTA OTEVŘENO . . .

Při západu	159
Ze studií k „Štěstí“. I. Píseň z knihy „Magda- lena“	161
Stromy v městě	163
Ze studií k „Štěstí“. II. A pokud smrt	165
Tak jako tenkrát	166
Ze studií k „Štěstí“. III. Rada	167
V rámci idylly	168
Ze studií k „Štěstí“. IV. V černé hodině	171

